PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 144 (7638)

TRST, petek, 3. julija 1970

V TOREK SPLOŠNA STAVKA ZA REFORME

Sindikati zavrnili poziv Rumorja da prekličejo splošno stavko

Na konferenci so socialisti potrdili svoje stališče glede lokalnih uprav

RIM, 2. — Predsednik vlade Rumor je danes pozval sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL, da prekličejo splošno stavko, ki so jo napovedale za torek 7. julija v zvezi z zahtevami po reformah. Rumor je izjavil, da je pripravljen imeti s sindikati razgovor, kot so ga sindikalne organizacije zahtevale v svojem zadnjem sporočilu. Predsednik vlade je svoj poziv utemeljil, češ da obstaja v državi delikaten gospodarski položaj, dejal je tudi, da je vlada odločena, da izvede nekatere reforme.

Sindikalne konfederacije CGIL, CISL in UIL so se že danes sestale in so zavrnile poziv predsednika vlade ter potrdile vsedržavno stavko, ki bo v torek in ki bo zajela tudi vse dnevnike, tako da ne bodo izšli v torek 7. julija. Sindikalne organizacije so v svojem odgovoru predsedniku vlade ugotovile, da prihaja do zavlačevanj in neupravičene počasnosti ter da se je položaj celo poslabšal, saj so predložili na nedoločen čas razgovore, ki bi morali biti med sindikati in med predstavniki vlade glede zdravstvenega skrbstva in stanovanj.

Danes je bilo vsedržavno zasedanje vodstva PSI, na katerem so bili prisotni vsi tajniki federacij in na katerem so potrdili dosedanjo linijo stranke glede deželnih uprav. Na zasedanju sta govorila podpredsednik vlade De Martino in tajnik Mancini, ki sta analizirala izide volitev od 7. junija in ki sta ugotovila, da se je stranka utrdila po socialdemokratskem razkolu, ker se je volivcem predstavila s svojo pravo podobo.

Ugoden razvoj odnosov med SFRJ in Vatikanom

BEOGRAD, 2. — Zastopnica državnega tajništva za zunanje zadeve Ana Kovačević je na današnji redni tiskovni konferenci obvestila novinarje, da je jugoslovanska vlada uradno prejela dokument budimpeštanskega sestanka ministrov za zunanje zadeve držav članic varšavskega pakta, ki ga trenutno proučujejo in da zato ne more dati podrobnejše analize. Toda ne glede na večjo ali manjšo stopnjo soglasja s posameznimi deli, je dejala Kovačevićeva, imamo vtis, da se dokument v glavnem odlikuje z realizmom in z elastičnostjo in da vsebuje določene ideje in sugestije, ki zaslužijo pozornost in lahko prispevajo k nadaljnjemu pozitivnemu gibanju v Evropi in v tej luči tudi k pripravam za evropsko konferenco.

Na vprašanje o odnosih Jugoslavije z Vatikanom, je zastopnica državnega tajništva rekla, da so sredi preteklega meseca v Rimu bili razgovori med zastopnikom državnega tajništva in vatikanskim državnim tajništvom. Ob tej priložnosti so ugotovili podobnost pogledov o mnogih vprašanjih. Po njenih besedah je bil pozitivno ocenjen razvoj odnosov med Jugoslavijo in Vatikanom na osnovi beograjskega protokola od 25. junija 1966. leta in ugotovljeno, da obstajajo pogoji za nadaljnji napredek dvostranskih odnosov.

Na vprašanje o romunski pobudi za sodelovanje med balkanskimi državami, je Kovačevićeva dejala, da je Jugoslavija vedno podpirala razvoj odnosov s sosednimi in sodelovanje z balkanskimi državami. Jugoslavija je podprla in bo podpirala vse pobude za nadaljnji napredek sodelovanja balkanskih držav. V tem smislu gledamo tudi na romunsko pobudo, je izjavila zastopnica državnega tajništva za zunanje zadeve.

NA LJUBLJANSKI UNIVERZI

Seminar slovenskega jezika literature in kulture

LJUBLJANA, 2. — Na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani poteka, literature in kulture, za katereka, literatrue in kulture, za katerega se je prijavilo nad 80 udeležencev iz 18 držav, med njimi je tudi predstavnik Japonske. Po poklicu so udeleženci ljubljanskega slavističnega seminarja univerzitetni profesorji, kulturni delavci, prevajalci in študentje slavistike. Predavanja, ki so jih pripravili slovenski univerzitetni predavatelji in profesorji, bodo seznanila udeležence seminarja z značilnimi in zaokroženimi temami iz slovenske kulturne in literarne preteklosti in seveda tudi s sodobnimi pojavi v slovenski književnosti. Vzporedno bodo potekali tako imenovani lektorati,

Včeraj so stavkali uslužbenci tiskovnih agencij, zaradi česar so vesti iz mednarodne kronike pomanjkljive in se čitateljem oproščamo.

V SOBOTO V BARLETTI PRI BARIJU

Otvoritev spominske plošče jugoslovanskim partizanom

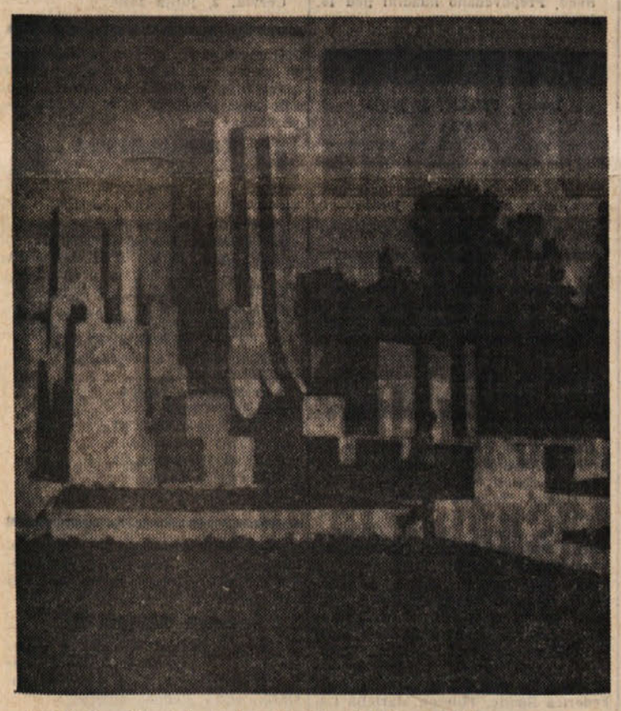

BARI, 2. — V soboto bodo v Barletti slovesno odprli prvo spominsko grobnico, v kateri bodo počivali posmrtni ostanki jugoslovanskih partizanov, ki so padli v bojih v Italiji ali pa umrli v italijanskih bolnišnicah med vojno. V grobnici bodo počivali jugoslovanski partizani v južni Italiji. Sedaj bodo vanjo položili posmrtne ostanke 820 padlih parizanov od 1500, ki jih bodo v doglednem času pripeljali iz vse južne Italije v Barletto.

V glavnem gre za jugoslovanske partizane, ki so bili med bojem proti nacifašizmu v Jugoslaviji hudo ranjeni ali pa so zboleli in so jih z letali pripeljali na zdravljenje v bolnišnice na italijansko osvobojeno ozemlje.

Na slovenost ob otvoritvi spominske grobnice jugoslovanskimi partizanom bo prispela v Barletto uradna delegacija Zveze borcev Jugoslavije pod vodstvom predsednika Marjana Cvetkovića, člana zveznega izvršnega sveta. Prišlo bo tudi okrog 200 svojcev padlih borcev iz raznih krajev Jugoslavije.

Združenje italijanskih partizanov (ANPI) bo zastopano z vsemi svojimi organizacijami v Apuliji. Med bivšimi italijanskimi partizani, ki se bodo udeležili slovesne otvoritve spominske grobnice, jih je tudi mnogo, ki so se bojevali v vrstah jugoslovanskih partizanov.

Nixonov govor o Vietnamu in o Srednjem vzhodu

Imenoval je novega načelnika ameriške delegacije na pariških mirovnih pogajanjih

WASHINGTON, 2. — Predsednik ZDA Nixon je na tiskovni konferenci, med katero nikakor ni hotel potrditi, da se ameriške čete ne bodo iz nobenega razloga več vrnile na kamboško ozemlje, javil, da je imenoval bivšega ambasadorja v Franciji, Nemčiji in Angliji Bruceja za načelnika ameriške delegacije na pariških mirovnih pogajanjih. Nixon je izjavil, da je s tem potrdil dobro voljo in da pričakuje od sobesednikov podobno dejanje. V razgovoru z novinarji je dejal, da je položaj na Srednjem vzhodu zelo nevaren, predvsem ker obstaja nevarnost direktnega spopada dveh velesil. Po njegovem mnenju je potrebno ohraniti vojaško ravnotežje med Izraelom in arabskimi deželami, kar je cilj ZDA. To pomeni, da bo Nixon še vedno podpiral Izrael.

Reakcije na Nixonov govor niso izostale. Predvsem so delegati Severnega Vietnama in južnovietnamskega osvobodilnega gibanja na današnji seji v Parizu vztrajali pri zahtevi po brezpogojnem umiku ameriških čet iz Južnega Vietnama in so pripomnili, da imenovanje Bruceja za načelnika ameriške delegacije ne bo spremenilo položaja.

Nixonovo hujskanje Tajske naj pomaga Kambodži je rodilo prve sadove. Danes je vojno letalstvo Tajske prvič bombardiralo ozemlje, ki je v rokah osvobodilnih enot.

Kronski govor kraljice Elizabete

LONDON, 2. — Britanska kraljica Elizabeta je prebrala v britanskem parlamentu kronski govor, s katerim se je pričelo redno delo nove britanske konzervativne vlade. Gre za tradicionalno svečanost in za govor, ki ga v resnici napiše predsednik vlade in ki tudi služi za orientacijo nove vladne politike. Govor obsežno govori o vključitvi Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost, pri čemer se omenja, da se mora to izvesti «na pravičnih osnovah».

Naser v Moskvi

MOSKVA, 2. — Jutri se bodo v Moskvi nadaljevali razgovori med Naserjem in sovjetskimi voditelji. Med tem časom pa zasedata dve komisiji, ki obravnavata specifična vprašanja sodelovanja odnosno sovjetske pomoči ZAR.

Festival jugoslovanskega humorja

«Zlata sirena» za Petana in Šoemna

BUDVA, 2. — Pred dnevi se je v Budvi končal tretji festival jugoslovanskega humorja in satire. Za slovensko humoristično misel je bil izredno uspešen, saj je bilo na njem nagrajenih kar pet slovenskih humoristov in karikaturistov. Žarko Petan in Branko Šoemen sta dobila «zlato sireno» za knjigo «Črni smehrdeči smeh», ki je izšla te dni pri Državni založbi Slovenije, Karikaturist Bine Rogelj je dobil «bronasto sireno» za karikaturo, posebno diplomo za eno svojih humoresk je dobil Aleš Berger, novinar «Antene» Eugen Jurić pa nagrado radiotelevizije Beograd za najboljši skeč.

PO TRIDNEVNEM URADNEM OBISKU DELEGACIJE ŠTAJERSKE DEŽELNE VLADE V SLOVENIJI

Možnosti razvoja gospodarske in kulturne dejavnosti med Štajersko in Slovenijo

Tiskovna konferenca deželnega glavarja Kreinerja in preds. IS Slovenije Kavčiča v Mariboru

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 2. — Na vabilo predsednika izvršnega sveta Slovenije Staneta Kavčiča je deželni glavar Štajerske Jožef Kreiner z delegacijo štajerske deželne vlade uradno obiskal Slovenijo. Ob koncu tridnevnega obiska je bila danes v Mariboru tiskovna konferenca, na kateri sta oba predsednika odgovarjala na vprašanja časnikarjev. Gost je zlasti poudaril velike možnosti za razvoj gospodarskega, kulturnega in drugih oblik sodelovanja med avstrijsko Štajersko in Slovenijo.

Delegaciji sta se domenili, da bosta priporočili slovenski in štajerski gospodarski zbornici ustanovitev posebnih skupin, ki bodo proučile te možnosti.

Predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič pa je posebno poudaril politični pomen obiska štajerske delegacije, kar potrjuje dobre sosedske odnose med deželama. «Med obiskom in pogovori», je dejal Stane Kavčič, «so zlasti poudarili možnosti za povečanje malega obmejnega prometa na temelju posebnega sporazuma med Jugoslavijo in Avstrijo». Na vprašanje, kaj misli avstrijska in še posebej deželna vlada Štajerske storiti za boljšo prometno povezavo med deželama, je Jožef Kreiner dejal: «Imamo že izdelane načrte za avtomobilsko cesto do Gradca, glavni problem pa je denar». Na enako vprašanje pa je Stane Kavčič odvrnil, da je zvezni izvršni svet že predlagal mednarodni banki za obnovo in razvoj posojilo za modernizacijo cest v Jugoslaviji. V tem predlogu sta zajeta tudi cestna odseka Hoče-Levec in Razdrto-Postojna. Torej je boljša povezava odvisna od ukrepov mednarodne banke. Ob koncu tiskovne konference je deželni glavar Štajerske Jožef Kreiner dejal: «Med nami ni skoraj nobenega resnejšega problema, ampak nas povezujejo dobri sosedski odnosi in precejšnje podobnosti. Z naše strani bomo storili vse, da se bo sodelovanje tudi v prihodnje uspešno razvijalo.»

Štajerska delegacija je bila v Sloveniji tri dni in je med tem časom obiskala Ljubljano, Bled, Velenje in druge kraje v Sloveniji. Danes pa se je vrnila v Gradec.

Drago Košmrlj

PARIS, 2. — Francoski ministrski predsednik Pompidou je imel tiskovno konferenco, na kateri je govoril predvsem o monetarnih vprašanjih in o vprašanjih razvoja francoskega gospodarstva.

ZAKLJUČEN OBISK DELEGACIJE DEŽELE NA HRVAŠKEM

Konkretni zaključki o krepitvi gospodarskega in kulturnega sodelovanja

V uradnem poročilu se omenja pozitiven prispevek narodnostnih skupnosti - V kratkem obišče Haramija našo deželo

Delegaciji na kosilu, ki ga je v sredo priredil predsednik IS Hrvaške Haramija na Reki. Na sliki od leve proti desni: italijanski konzul z Zagrebu Beltrani, član izvršnega sveta Nonweiller, podpredsednik dežele Moro, predsednik Haramija, predsednik Berzanti, podpredsednik IS Hrvaške Prplč in deželni odbornik Dulci

(Od našega posebnega dopisnika)

REKA, 1. — Danes se je zaključil uradni obisk predstavnikov dežele Furlanije - Julijske krajine na Hrvaškem. Izdelano je bilo skupno uradno poročilo, oba predsednika Berzanti in Haramija sta imela s sodelavci zadnji razgovor in se nato na tiskovni konferenci sestala z novinarji.

Obisk je očitno uspel, saj se je obravnavala cela vrsta zelo konkretnih vprašanj medsebojnega sodelovanja, ki so po večini nova in ki odpirajo razne nove možnosti. Pri tem je bilo večkrat podčrtano tako s strani hrvaških predstavnikov, kot s strani predsednika dežele Furlanije - Julijske krajine, da imajo pri teh stikih obe nacionalni skupnosti posebno vlogo. Istočasno pa lahko tudi zaključimo, da gre za prvi takšen razgovor in da bo potrebno med razgovori omenjena vprašanja gospodarskega sodelovanja, turizma, urbanistike kulture itd. še dobro preučiti.

To tudi izhaja iz zaključnega poročila, ki uvodoma omenja, da je prišlo na vabilo izvršnega sveta odbora SR Hrvaške do uradnega obiska predstavnikov dežele Furlanije - Julijske krajine. V poročilu je nato rečeno, da sta obe delegaciji z zadovoljstvom ugotovili, da obstajajo dobri odnosi in vsestransko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo, kar omogoča Hrvaški in deželi Furlaniji - Julijski krajini, da okrepita sodelovanje na številnih področjih, za katera sta zainteresirani. V tej zvezi so izrazili prepričanje, da na tak način najbolje prispevajo k nadaljnjemu pozitivnemu razvoju odnosov med dvema sosednima državama in kar je v interesu miru na tem delu sveta.

Razpravljali so o številnih možnostih in o konkretnih načinih nadaljnje razširitve obstoječih vezi in sodelovanja med Hrvaško in deželo Furlanijo - Julijsko krajino na gospodarskem, kulturno umetniškem in na drugih področjih, in to posebno na onih, ki se nanašajo na maloobmejni promet, turizem, izgradnjo avto cest, sodelovanje med mestoma in pristaniščema Reko in Trstom.

V tem duhu sta obe delegaciji sklenili, da priporočita republiški gospodarski zbornici Hrvaške in zvezi trgovinskih zbornic Furlanije - Julijske krajine, da ustanovijo skupni mehanizem za razpravljanje o gospodarskih vprašanjih.

Obe delegaciji sta ponovno potrdili potrebo, da se s pomočjo mešanega odbora za proučevanje, ki že deluje, predvidi koordinacija turističnih načrtov Hrvaške, Slovenije, Furlanije - Julijske krajine in Koroške in zlasti, kadar gre za vprašanja s tem povezanega urbanističnega načrtovanja. Strinjajo se, da se predlaga sosedni avstrijski pokrajini Štajerski, da se pridruži omenjenemu odboru, da bi se lahko vsa vprašanja obravnavala v celoti.

Zato da bodo lahko razširili že obstoječo kulturno - umetniško sodelovanje, so se dogovorili, da se vzpostavijo delovni stiki med sorodnimi organizmi. Preučili bodo skupna vprašanja v zvezi s prelivanjem delovne sile.

Med razgovori sta se obe delegaciji strinjali, da predstavljajo etnične skupine, ki žive na obeh straneh meje, pomemben faktor zbliževanja dveh držav in da je v obojestranskem interesu njihov polni ter enakopravni razvoj.

Dejali smo že, da so se zaključni razgovori končali s tiskovno konferenco, na kateri je najprej predsednik izvršnega sveta Haramija izjavil, da so razpravljali o zelo pomembnih vprašanjih nadaljnjega sodelovanja. Razgovori so potekali v duhu prijateljstva, kot to obstaja med Italijo in Jugoslavijo in za kar je dober pokazatelj najbolj oprta meja na svetu. Haramija je dejal, da so redki sosedi, ki bi se lahko pohvalili s takimi odnosi, kar tudi dokazuje, da obstajajo možnosti sodelovanja med državami z različnim družbenim sistemom in kar daje dober zgled tudi za druge države po svetu.

Haramija je izrecno podčrtal pomembno okolnost, da živijo na obmejnem področju nacionalne skupine in to Slovenci na področju dežele Furlanije - Julijske krajine in Italije in na področju republik Slovenije in Hrvaške, ki prispevajo k sodelovanju in ki ustvarjajo ugodno atmosfero.

Nato je dejal, da so že zdaj bili stiki med obema področjema zelo bogati. V zaključnem poročilu so navedeni konkretni dogovori, ki se nanašajo na proučevanje gospodarskih vprašanj, med katerimi je predsednik izvršnega sveta Hrvaške še posebej omenil sodelovanje med Reko in Trstom glede komunikacij in glede sodelovanja dveh pristanišč ter izrazil prepričanje, da se boto ti stiki še nadalje krepili.

Končno je predsednik Haramija povedal, da ga je ob zaključku razgovorov predsednik Berzanti povabil na uradni obisk dežele Furlanije - Julijske krajine in da je vabilo na obisk sprejel.

Predsednik Berzanti pa je novinarjem dejal, da so v treh dneh, ko so bili na Hrvaškem, obravnavali številna vprašanja skupnega interesa in med drugim omenil omrežje avto cest, pristaniški sistem na severnem Jadranu, kulturno izmenjavo, turizem in nove pobude glede industrijske kooperacije.

Glede avto cest je Berzanti dejal, da so živo zainteresirani glede realizacije načrtovane avto ceste Zagreb — Reka — Trst, ki bo skupaj z avto cestami proti Trbižu in Avstriji in avto cesti proti Ljubljani logično in nujno nadaljevanje sistema avtocest padske transversale, ki prihaja do osrednje Evrope.

Svoje izjave pa je Berzanti zaključil, da se je s sedanjimi razgovori na področju Alpe - Jadran prijateljsko sodelovanje na deželnih ravneh pozitivno razširilo s trikotnika Slovenija - Koroška - Furlanija - Julijska krajina na štirikotnik, ki obsega tudi Hrvaško.

Dopoldne je na sedežu občine sprejela delegacijo naše dežele predsednica reške občine Neda Andrić, ki je orisala izredno buren razvoj Reke v povojnem razdobju, saj ima mesto sedaj 168.000 prebivalcev, kar je trikrat več kot leta 1945. Navedla je vrsto konkretnih primerov industrijskega razvoja, pobude na področju turizma, na področju industrije nafte, ladjedelniške industrije itd.

V odgovoru se je Berzanti izrecno dotaknil tudi vprašanj etničnih skupin in je v tej zvezi dejal: Dovolite mi, da naslovim posebni pozdrav državljanom italijanskega jezika, ki žive in delajo v tem delu hrvaške republike.

Mi menimo, da narodnostne manjšine — italijanska v Istri in na Reki in slovenska v okviru Furlanije-Julijske krajine — tudi poleg zapletenih vpražanj do katerih včasih prihaja, ne smejo predstavljati argument težav, temveč morajo obratno pomeniti pozitiven faktor, ki pomaga in olajšuje sodelovanje med obema deželama in obema državama, v katerih žive. Njih obstoj je dejanska priložnost, da pride do duševnega, civilnega in kulturnega bogatenja tistih državljanov, kjer manjšine žive.

Bogo Samsa

PO SKLEPU PREDSEDSTVA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE NA BRIONIH

Oktobra bo v Beogradu prva konferenca ZKJ

Na seji predsedstva so proučili vprašanje razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in pokrajine Kosovo

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Po sklepu, ki ga je predsedstvo Zveze komunistov Jugoslavije sprejelo na današnji deveti seji na Brionih pod predsedstvom predsednika ZKJ Josipa Broza Tita, bo prva konferenca Zveze komunistov Jugoslavije sredi oktobra letos v Beogradu.

Seja je bila večinoma posvečena proučevanju gospodarskih in političnih vprašanj razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in pokrajine Kosovo. Uvodno poročilo o tem vprašanju je podal član izvršnega biroja Vladimir Bakarić. Bakarić je ugotovil, da razvoj Bosne in Hercegovine, Makedonije in Črne gore in avtonomne pokrajine Kosovo zadnja leta ni bil enakomeren in da delovna skupina in izvršni biro, ki sta proučevala to vprašanje, sodita, da je še nadalje potrebna pomoč cele jugoslovanske skupnosti, in to iz sklada za kreditiranje razvoja gospodarsko zaostalih področij ter z dotacijami iz zveznega proračuna. Sklad za kreditiranje se bo, po sklepu predsedstva, formiral na kreditni osnovi in z obveznimi posojili delovnih organizacij. Načine in pogoje kreditiranja bo določila zvezna skupščina. Sklad bi moral, po besedah Bakarića, v skladu s sprejeto politiko razvoja omogočiti večje angažiranje domačih in drugih sredstev in njihovo učinkovitejšo uporabo za pospešen razvoj nezadostno razvitih krajev.

Po uvodnem poročilu Bakarića so posamezni člani predsedstva prikazali svoje pripombe na predložene sklepe in dali več dopolnilnih predlogov. Rato Dugonić se je med drugim zadržal na zaostalosti Bosne in Hercegovine v gospodarskem razvoju in med drugim predlozil, da se vsaki dve leti analizira, kako se izpolnjuje politika hitrejšega razvoja nezadostno razvitih krajev. Sergej Kraigher je predlagal, da se v sklepih odločneje prikažejo rezultati dosedanje politike do nezadostno razvitih področij in opozoril na enostranost pokazatelja, ki se najbolj pogostoma uporabija za dosežene stopnje razvoja, to je nacionalnega dohodka na glavo prebivalca. S predlogom Kraigherja in njegovim mišljenjem, da nacionalni dohodek na prebivalca ni najboljši pokazatelj razvitosti, je soglašala tudi dr. Zdravka Dabčević-Kučar. Žarković je z vrsto podatkov orisal trditve, da se Črna gora zadnja leta počasnejše razvija kot je bilo predvideno ter da se posledice tega odražajo na področju zaposlitve in kulture. Marko Nikezić je ugotovil, da predloženi dokument na sprejemljiv način prikazuje politiko teh nezadostno razvitih krajev, o katerih je doseženo polno soglasje. Po razpravi je dr. Bakarić rezimiral predloge članov predsedstva, ki jih bo upoštevala komisija pri sestavi dokončnega besedila sklepov.

Zatem je Padel Hodža obrazložil predlog za sklicanje prve konference Zveze komunistov Jugoslavije. Po krajši razpravi so člani predsedstva sprejeli sklep o sklicanju konference, na kateri bo med drugim na dnevnem redu poročilo Crvenkovskega o sedanjem položaju in nalogah komunistov Jugoslavije in poročilo Stevana Doronskega o akcijski politiki in nalogah zveze komunistov.

B. R.

KOMENTARJI PO SESTANKU ZA RAZŠIRITEV MALE EVROPE

Hladna prha francoskih listov nad prvimi navdušenimi ocenami

Tudi nekateri britanski listi pišejo o težavah bodočih pogajanj med Veliko Britanijo in šesterico EGS

LUKSEMBURG, 2. — Po prvih navdušenih izjavah o srečanju med predstavniki Velike Britanije, Danske, Norveške in Irske s šesterico Evropske gospodarske skupnosti za vstop omenjenih štirih držav v gospodarsko skupnost, ki so jih dali zlasti uradni predstavniki, so prišle prve hladne prhe zlasti v francoskem tisku. Omeniti pa je treba, da tudi nekateri britanski listi dajejo precej negativne ocene in ne vidijo bližnje perspektive pozitivnega zaključka, zlasti priključitve Velike Britanije v gospodarsko skupnost.

Pariški dnevnik «Aurore» je morda najboljše ocenil začetek pogajanj za razširitev male Evrope. List je napisal «da ne gre vse dobro. To je sicer normalno, ker je bilo že predvideno. Evropa se nahaja pred zgodovinskim preokretom. Zato je odvisno od vseh, ali bo Evropa ta preokret uresničila ali ne».

Najbolj negativno seveda piše degolistični list «Nation», ki ne more pozabiti, da je de Gaulle že dvakrat postavil veto za vstop Velike Britanije v gospodarsko skupnost. List poudarja, da ni nobena skrivnost, da so razgovori med štirimi kandidati in šesterico male Evrope zelo težki. Tako «Nation», kot nekateri drugi francoski listi, ugotavljajo, da se ne izključuje možnost, da se bodo «ti zgodovinski razgovori» neuspešno zaključili. Komentator lista «Figaro» meni, da so luksemburški razgovori prinesli samo eno presenečenje: «Da je britanska delegacija poudarila, da se mora zahodna Evropa sporazumeti, kako bo zagotovila lastno obrambo».

Glavni francoski gospodarski dnevnik «Les Echos» poudarja, da je danes jasno, da zahodna Evropa ne gre po poti ustvarjanja mednacionalne enotnosti, marveč da je združevanje «deseterice» usmerjeno predvsem k «političnim delitvi Evrope». Na podoben način komentira luksemburški sestanek tudi «Combat», ki piše, da je London jasno dal vedeti, «da morajo biti gospodarska vprašanja rešena v korist političnih smotrov».

Britanski komentatorji pa se v glavnem izogibajo neposrednega obravnavanja vprašanja vstopa Velike Britanije v gospodarsko skupnost in govorijo predvsem, da stojijo sedaj pred desetimi državami težke naloge. «Daily Express» piše, da ima konservativna vlada samo mandat, da začne razgovore in nič drugega. Hkrati pa poudarja, da je cena, ki bi jo morala plačati Velika Britanija za vstop v EGS «enostavno nesprejemljiva». «Daily Telegraph» pa pravi, da je popolnoma jasno, da cena, katero lahko Velika Britanija plača za vstop v EGS, ne sme biti previsoka.

Nekoliko bolj optimistično gleda na luksemburško srečanje in na stališče, ki ga je na njem zavzela Velika Britanija, londonski «Times», ki piše, da je celotno vprašanje odvisno od tega, v kakšnem duhu se bodo razvijali razgovori.

Prav tako optimistično gledata na bodoči razvoj pogajanj med Veliko Britanijo in EGS britanski in zahodnonemški zunanji minister. Home je ob povratku v London govoril predvsem o dobrem ozračju začetka pogajanj in poudaril, da je treba razvozlati le tri ključna vprašanja: kmetijstvo, finance in Commonwealth. Bonski zunanji minister Scheel pa je poudaril predvsem važnost političnih smotrov pogajanj za razširitev male Evrope.

Z ZASEDANJA O BLAGOVNI MENJAVI Z VZHODNO EVROPO

Minister Zagari poudaril pomen sodelovanja s sosedno Jugoslavijo

Na osnovi regionalnih sporazumov bi naša dežela mogla postati vrata za olajšano blagovno menjavo med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Svetom za vzajemno pomoč

V Glavni dvorani trgovinske zbornice se je sinoči zaključilo dvodnevno zasedanje o problemih trgovinske izmenjave med Italijo in Vzhodno Evropo s posebnim poudarkom na vlogo, ki jo lahko v tem okviru igrata tržaško pristanišče in naša dežela. Zasedanje je organiziralo ministrstvo za zunanjo trgovino, udeležil se ga je tudi minister Zagari. Poleg trgovinskih atašejev in načelnikov uradov Zavoda za zunanjo trgovino ICE v Jugoslaviji, Sovjetski zvezi, Bolgariji, Romuniji, Poljski, Čehoslovaški, Madžarski in Berlinu so bili prisotni podtajnik na ministrstvu za zunanjo trgovino Belci, deželni odbornik za načrtovanje Stopper, tržaški župan ing. Spaccini, predsednik ICE dr. Massacesi, glavni ravnatelj ministrstva za zunanjo trgovino dr. Ferlesch, predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi, načelnik tržaškega urada ministrstva za zunanje zadeve dr. Gerin, predsednik Neodvisne ustanove za tržaško pristanišče dr. Franzil in številne druge osebnosti.

Zasedanje je bilo pomembno zaradi kopice koristnih in konkretnih informacij, ki so se na njem zbrale tako iz italijanskih osrednjih krogov s področja mednarodne trgovine, kakor tudi iz posameznih zahodnoevropskih dežel. Med slednje prišteva ministrstvo tudi Jugoslavijo, zato sta se zasedanja udeležila trgovinski ataše v Beogradu dr. Dante Negretti in načelnik zagrebškega urada ICE dr. Mario Di Gianfrancesco. V glavnem so strokovnjaki obravnavali možnosti za razvoj blagovne menjave med Italijo in deželami iz vzhodnega tabora v letu 1971, njihova izvajanja pa so se nujno nanašala tudi na daljša razdobja ter izražala potencialno usmeritev dolgoročne italijanske trgovinske politike proti Vzhodu.

Minister Zagari je poudaril, da želi Italija razširiti svoje zunanjetrgovinske odnose na vse strani, dežele iz vzhodnega bloka pa predstavljajo pri tem čedalje pomembnejšega partnerja. Obseg italijanske blagovne izmenjave z deželami vzhodne Evrope predstavlja danes šele 6 od sto celotne italijanske izmenjave s tujino, to je vsekakor malo, vendar pa je treba pomisliti, da je ustrezni odstotek za leto 1963 znašal le 3 od sto. Napredek je torej mogoč, kakor je pokazala zlasti vrsta dogodkov iz zadnjih let, še večje možnosti se odpirajo za razvoj v prihodnje.

Poleg trgovinske menjave moramo s temi deželami razviti predvsem industrijsko - tehnično sodelovanje, prizadevati pa si moramo, da se bodo primerno okrepili tudi gospodarski odnosi med Evropsko gospodarsko skupnostjo in vzhodno Evropo. Na ta način, je nadaljeval minister Zagari, se bodo našim izdelkom in proizvodom odprla širša vrata tudi na vzhodnoevropska tržišča.

Najbolj zanimivo v tem pogledu je za Italijo tržišče sosedne Jugoslavije, je zaključil minister, saj se nam tu nudijo največje objektivne možnosti za uspeh. V Jugoslaviji smo že prisotni in vse kaže, da je tržišče pripravljeno sprejeti novih italijanskih pobud. Prizadevati si moramo, da se tesneje povežemo z gospodarstvom te republike, in sicer z dolgoročnimi programi in z novimi posegi. Pri tem moramo imeti v mislih tudi možnost sklepanja posebnih sporazumov, tako na primer glede poslovanja pristanišč na Severnem Jadranu.

O najnovejšem razvoju gospodarskih dejavnosti v Jugoslaviji in o možnostih tesnejšega sodelovanja z Italijo, predvsem pa z našo deželo, sta razpravljala tudi dr. B. Negretti in dr. Di Gianfrancesco. Govornika sta naglasila pomen jugoslovanskega tržišča za Italijo in narobe, in to v luči najnovejših statističnih podatkov. Jugoslaviji, ki bi rada zagotovila polno konvertibilnost svoji valuti, je mnogo do tega, da bi uravnovesila plačilno bilanco z zahodnimi deželami. V tem pogledu je pomenilo lansko poslovanje z Italijo korak nazaj, do konca aprila letos pa se je primanjkljaj na jugoslovanski strani bilance skrčil na 10 milijonov dolarjev, kar vliva upanje na ugodnejši razvoj tega problema v letošnjem letu.

Za okrepitev klasičnih in za vzpostavitev novih oblik gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo, ter s tem avtomatično tudi med našo deželo in sosedno republiko, so tudi po mnenju omenjenih dveh govornikov vrata na stežaj odprta. Med številnimi pobudami, ki so prišle v razpravi o tem problemu na dan, naj omenimo predlog, da bi deželni in zlasti tržaški poslovni krogi stopili v neposreden stik z Zvezno gospodarsko zbornico v Beogradu, predlog, naj bi poskrbeli za redne trajektne zveze med obema obalama Jadranskega morja, in sicer tudi za prevažanje tovornjakov, predlog širšega sodelovanja deželnih podjetij na mednarodnih sejemskih prireditvah v Jugoslaviji, predlog za sprejemanje večjega števila jug. strokovnjakov na specializacijo v Italiji, predlog prepotrebne vzpostavitve redne letalske zveze med Beogradom in Milanom z vmesno postajo Ronke, nadalje predlog, da bi odprli v Trstu posebno kompenzacijsko središče za menjavo vzhodnih valut, in za poravnavanje triangularnih poslov, predlog sprejemanja skupnih italijansko - jugoslovansko - madžarsko - češkoslovaških pobud pomorske narave na Jadranu, itd. Govorniki pa so posebno poudarili izjemen položaj Trsta in naše dežele v stičišču Evropske gospodarske skupnosti in Svetom za vzajemno pomoč. Skozi ta vrata, kolikor jih lahko okrepimo in razširimo na osnovi formule regionalnih sporazumov, ima Italija ves interes prodreti čim globlje na tržišče SEV, in to pred drugimi zahodnimi konkurenti, pri tem pa je tudi vzhodnoevropskim deželam dana možnost, da se prek naše dežele in tržaške luke tesneje povežejo z gospodarskim ustrojem šestih članic EGS.

Ob zaključko zasedanja je minister Zagari naglasil, da je življenjskost dežele Furlanije - Julijske krajine v veliki meri odvisna od sodelovanja z vzhodnoevropskimi deželami in zlasti s sosedno Jugoslavijo. Med raznimi možnimi izbirami naj zato pristojni gospodarski krogi upoštevajo predvsem vlogo mostu naše dežele v mednarodnem merilu.

V okviru 25-letnice osvoboditve in 25-letnice izhajanja našega lista prireja Primorski dnevnik enodnevni

IZLET NA VOJSKO

s počastitvijo spomina padlih partizanskih tiskarjev in časnikarjev ter letos umrlega Petra Kogeja z Vogalc, z ogledom partizanske tiskarne, v kateri se je tiskal Partizanski dnevnik ter z družabnim srečanjem, ki bo po kosilu v rudarskem domu na Vojskem.

Potovanje z osebnimi avtomobili na lastne stroške. Zborno mesto v nedeljo, 19. t. m. ob 11. uri po italijanskem (ob 10. uri po jugoslovanskem) času na pokopališču na Vojskem.

Vabljeni vsi, predvsem pa bivši partizanski in sedanji tiskarji in časnikarji ter člani pokrajinskih in drugih tehnik.

Prijave z navedbo števila potnikov v avtih sprejemamo v uredništvu in upravi Primorskega dnevnika do 10. t. m.

PRIMORSKI DNEVNIK

V TOREK ZAČETEK S PISMENO NALOGO IZ SLOVENŠČINE

Imenovane izpitne komisije za velike mature na slov. šolah

Veliko maturo bo skupno polagalo 74 maturantov, od katerih 12 iz Gorice

Jutri se zaključijo zrelostni izpiti na srednjih šolah (mala matura), v torek pa se bodo s pismeno nalogo iz slovenščine začeli zrelostni izpiti (velika matura) na višjih srednjih šolah. Letos bo polagalo zrelostne izpite skupno 74 maturantov, od katerih jih je 12 iz Gorice.

Objavljamo sestavo izpitnih komisij.

Klasični licej: predsednik prof. Giambattista Pellegrini, profesor na univerzi v Padovi, člani Antonija Vončina (italijanščina), Janko Jež (slovenščina), Alojz Rebula (grščina in latinščina), Branko Ferlat (matematika in fizika), kot predstavnika šolskih zavodov pa Zdenka Tomažič rojena Vodopivec in Radivoj Bednarik.

Na klasičnem liceju bo polagalo zrelostne izpite 12 kandidatov iz Trsta in 6 iz Gorice

Znanstveni licej: predsednik prof. Giambattista Pellegrini, člani Vera Bedendo roj. Semenič (italijanščina), Robert Pettirosso (slovenščina), Karlo Bajc (matematika in fizika), Ivanka Crovatin (prirodopis), kot predstavnik šolskega zavoda Sonja Tominec.

Na znanstvenem liceju bo polagalo zrelostne izpite skupno 15 kandidatov, od katerih 2 privatista.

Učiteljišče: predsednik Attilio Budrovich, člani Vladimir Desco (italijanščina), Janja Auersperg roj. Novak (zgodovina in slovenščina), Andrej Bratuž (filozofija in pedagogika), Ivan Černic (matematika in fizika), kot zastopnika šolskih zavodov pa Boris Pahor in Stanko Bratina.

Na učiteljišču bo polagalo zrelostne izpite 6 kandidatov iz Trsta in 6 iz Gorice.

Trgovski tehnični zavod: predsednik Aleš Lokar, člani Kazimir Faganelli (italijanščina), Valerija Venuti rojena Glavič (slovenščina), Leopold Zubalič (trgovinstvo), Anton Penko (blagoznanstvo), kot predstavnik šolskega zavoda pa Anamaria Busechian roj. Volpi.

Na tej šoli bo polagalo zrelostne izpite skupno 29 kandidatov.

1. julija je promoviral na ljubljanski univerzi za strojnega inženirja

PAVEL CHERSI

Čestitkam sorodnikov, prijateljev in znancev se pridružuje Primorski dnevnik.

VPRAŠANJE SVETOVALCA DUŠANA LOVRIHE V DEŽELI

Diskriminacija Slovencev pri zaposlovanju v GMT

Dvakratna diskriminacija: zavlačevanje s slovensko strokovno šolo in v tečajih CIFAP

Slovenski fantje so diskriminirani pri zaposlovanju v tovarni Grandi Motori, in to dvakrat. Prvič, ker same pristojne oblasti zanemarjajo prav slovensko delovno silo pri vpisih v prekvalifikacijske tečaje, drugič pa s tem, da se zavlačuje ustanovitev slovenskega strokovnega zavoda.

V teh stavkih se da strniti misel deželnega svetovalca Dušana Lovrihe, ki je včeraj naslovil predsedniku deželnega sveta vprašanje, ki se glasi:

«V Dolini, predvsem pa v Boljuncu, prenašajo občani velike nevšečnosti zaradi razlastitev, rušenja gradenj in struktur, prekinitev poljskih poti in tresenja zemlje zaradi razstreljevanja min na gradbišču tovarne GMT.

Občinska uprava v Dolini je zahtevala od upravnikov GMT (IRI in FIAT), kakor tudi voditeljev kvalificiranih levosredinskih strank, naj se pri zaposlovanju v tovarno daje prednost občanom, predvsem mladim delavcem iz dolinske občine, oziroma Boljunca samega. Soglasno so vsi zagotovili, da to prebivalstvo ne bo diskriminirano, pod pogojem, da gre za kvalificirane delavce.

Podpisani ugotavlja, da ne razpolagajo Slovenci v naši pokrajini s svojim strokovnim ali tehničnim zavodom za formiranje kvalificiranih delavcev.

Pred kratkim je CIFAR pri Sv. Soboti organiziral poseben tečaj za prekvalifikacijo delavcev, ki je ustrezal potrebam GMT.

Že drugekrati je podpisani opozoril predsedstvo deželnega sveta, da je ta center diskriminiral slovenske mladince pri vpisovanju v tečaje in ker vlada med slovenskim prebivalstvom zaskrbljenost, da se bo diskriminacija še nadaljevala, vprašujem predsednika deželnega odbora, kakšne pobude namerava podvzeti deželna uprava, da se v kali zatre vsak poskus diskriminacije mladih Slovencev glede specializacije in poklicne prekvalifikacije zato, da se olajša njihova zaposlitev v GMT;

Nadalje sprašuje podpisani, zakaj ni bil razpis tega tečaja objavljen tudi v slovenskem jeziku in tudi v slovenskem dnevniku, poleg objave v italijanskem»

IX. razstava domačih vin v Nabrežini

V dneh od 3. do 5. julija bo v Nabrežini tradicionalna razstava domačih vin. Tokrat bo prireditev že deveta in jo bodo popestrili nastopi godbe na pihala, karakteristična tombola ter stojnice s pršutom, piščanci na žaru, cvrtimi ribami in morskimi školjkami.

Otvaritev razstave ob 18. uri v petek, 3. julija, zaključek pa v nedeljo opolnoči.

ODBOR PARTIZANOV NA OPČINAH

PRIREDI V NEDELJO, 5. JULIJA 1970

V. PARTIZANSKI TABOR

SPORED JE NASLEDNJI:

Od včeraj od 20. do 22. ure je na ogled v prosvetnem domu na Opčinah razstava slik, časopisov in dokumentov iz NOB ter razstava knjig.

NEDELJA, 5. julija ob 10. uri osrednja proslava,
ob 17. uri kulturni program z nastopom godbe na pihala s Proseka-Kontovela.
Sledili bodo pozdravni govori in nastop pevskih zborov iz Padriča, Trebč in z Opčin,
ob 19. uri nastop folklorne skupine «France Marolt» iz Ljubljane,
od 21. do 24. ure PLES in prosta zabava.

ZA PRIGRIZEK IN PIJAČO BODO DELOVALI DOBRO PRESKRBLJENI KIOSKI.

ODBOR

Adriatic/bus tržaške družbe S.A.P. bo začel s 1. julijem vsakdanjo zvezo v obeh smereh med **Puljem** in **Trstom** z neposredno povezavo z **Benetkami.**

Del. in praz. dnevi		Delov. dnevi	Praz. dnevi
8.45	PULJ	00.15	1.15
12.00	TRST	21.15	22.15
15.10	BENETKE	18.00	19.00

Postaje: PULJ - Poreč - Rovinj - Portorož - **TRST** - Tržič - Červinjan - San Giorgio di Nogaro - Palazzolo - Portogruaro - San Donà di Piave - Mestre - **BENETKE.**

Informacije pri podjetju ter pri potniških agencijah.

Cassa di Risparmio di Trieste
Tržaška hranilnica

URNIK BANČNIH OKENC

Cenjeni klienti se obveščajo, da je bil s 1. julijem 1970 uveden naslednji urnik poslovanja bančnih okenc:

URNIK BANČNIH OKENC NA CENTRALNEM SEDEŽU, NA AGENCIJAH TER NA MILJSKI PODRUŽNICI

V vseh delavnih dneh od ponedeljka do petka:
dopoldne: od 8.30 ure do 12.45 ure
popoldne: od 16.15 ure do 16.45 ure
V polpraznničnih dneh: od 8.30 ure do 11.30 ure

URNIK BANČNIH OKENC NA SLUŽNOSTNIH CENTRIH V UL. GIULIA TER V UL. GENOVA

Vse delovne dni od ponedeljka do petka:
od 8.00 ure do 12.45 ure
v polpraznničnih dneh: od 8.00 ure do 11.00 ure

URAD ZA MENICE TER BLAGAJNIŠKA SLUŽBA ZA DRUGE

Urad za menice ter blagajniška služba za druge NE BO prejemala vplačil za potrošnjo (ACEGAT), abonmajev, članarin itd. pri svojem okencu v popoldanskih urah.

Menice s fiksno zapadlostjo s stroški bodo poslane v protest ob 12.45 uri prvega bančnega delovnega dne, ki bo sledil zapadlosti.

Menice s fiksno zapadlostjo brez stroškov se bodo zadržale do 12.45 ure drugega bančnega delovnega dne, ki bo sledil zapadlosti.

Vrednostni papirji na vpogled s stroški in brez njih se bodo zadržali do 12.45 ure tretjega bančnega delovnega dne, ki bo sledil odpošiljatvi obvestila o plačilu.

Nalogi za dvig vrednotnic se bodo sprejemali le, če bodo predloženi v času dopoldanskega urnika na dan zapadlosti; v primeru pa, če bi zapadlost padla na dan, ko kreditne agencije ne delajo, na prejšnji delovni dan.

Ne bodo se dopuščali odlogi.

GENERALNA DIREKCIJA

DREVI NA GRAJSKEM DVORIŠČU

Prvi od dveh večerov lahke glasbe in komike

Od ponedeljka do srede nastop kanadskega baleta «Royal Winnipeg Ballet»

Danes zvečer ob 21. uri se bo uradno začela sezona prireditev «Poletje 1970» na dvorišču grada pri Sv. Justu, ki jih prireja Avtonomna letovišča rska in turistična ustanova. Sezona se bo — kot znano — začela z dvema večeroma lahke glasbe in komike. Zadnji dve prireditvi te vrste sta bili na sporedu pred dvema letoma 7. in 8. avgusta 1968 s pevko Dalida, «Kvartetom Cetra» in Mariom Zelinottijem. Tokrat se bodo predstavili Little Tony s svojim velikim orkestrom, Paolo Villaggio, Ric in Gian in imitator Franco Rosi, ki bo v Trstu prvič predstavil svoj ženski trio tj. Margherito, Ornello in Massimiliano. Spored bo oba večera isti in tudi cene bodo oba večera enake.

Po komaj 24-urnem premoru se bo že v ponedeljek, 6. t.m. začel in potem nadaljeval še v torek, 7. in v sredo, 8. t.m. vsakokrat z začetkom ob 21. uri, Mednarodni festival baleta, ki se bo nadaljeval z nastopom romunske in poljske skupine tudi po vmesnem festivalu znanstveno - fantastičnega filma. Na grajskem dvorišču se bo predstavilo štirideset virtuozov «Royal Winnipeg Balleta», ki je osvojil prvo mesto na velikem tekmovanju leta 1969 na Elizejskih poljanah v Parizu. «Royal Winnipeg Ballet» je kanadska skupina izjemne kvalitete. Letos bo v Italiji razen v Trstu nastopil samo še v vrtu kraljevske palače v Turinu, v rimskem gledališču v Veroni in zaključil ciklus na XI. mednarodnem baletnem festivalu v Nerviju (17., 18. in 19. julija).

Nevarnost slabega vremena je letos odstranjena. Na vsaki vstopnici za predstave na gradu, kupljeni v Pasaži Protti ali pri grajski blagajni, bo namreč na hrbtni strani označena vrsta in številka sedeža v gledališču Politeama Rossetti za primer, če bi prireditev zaradi slabega vremena morali prenesti v gledališče.

TRADICIONALNA PRIREDITEV NA JAMI

Jutri in pojutrišnjem šagra mladih v Boljuncu

Otroci se bodo pomerili v slikarskem ex tempore
Igrala bo godba z Brega - Ples in založeni kioski

Fantje in dekleta iz Boljunca priredijo šagro 5. in 6. julija 1970 v Boljuncu na Jami. Godba na pihala z Brega bo igrala že od 16. ure dalje. Ob 17.30 bodo na Jami zabavne tekme. Prosimo vse, ki bi se radi udeležili tekmovanj, da se prijavijo organizatorjem takoj, ko pridejo v vas. Domačini se lakho vpišejo že v soboto zvečer. Zmagovalci bodo bogato nagrajeni. Nastopila bo tudi folklorna skupina trgovske akademije, ki se nam je tako lepo predstavila v Kulturnem domu. Vsi naši gostje bodo od 20.30 do 24. plesali ob zvokih orkestra Kras. Ples se bo ponovil tudi v ponedeljek, 6. julija od 21. do 24. ure. Deloval bo dobro založen kiosk.

V nedeljo popoldne se bodo otroci pomerili v slikarskem ex tempore. Domači otroci se že ves teden z zanimanjem pripravljajo na to tekmovanje. Nekateri so si že kupili voščenke, drugi barvice na vodo ali tempere. Kdor se boji, da bi rizbo popackal, si lahko prinese navadne barvice ali celo samo svinčnik. Motivi bodo različni. Naša Jama ima lep scenarij. Vsak si bo izbral kotiček, ki mu je najbolj všeč. Kdor ljubi čarodejno kresno noč, bo s sliko pokazal kako si jo zamišlja. Tekmovalci bodo morali slike oddati komisiji ob 20. uri. Ta bo izbrala štiri najlepše risbe. Tekmovanja se lahko udeležijo otroci iz mesta in okolice. Razporejeni bodo v dve skupini od najmlajših do 9. leta in od 9. do 15. leta. Dekleta in fantje iz Boljunca pričakujejo na šagri meščane, vaščane in prijatelje iz bližnje in daljne okolice

---

BANKA

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TRST - Ulica F. Filzi št. 10
Tel. 38101/38045

opravlja vse bančne posle
kupuje tujo valuto

Včerajšnji odkupni devizni tečaji:

Ameriški dolar	625,—
Kanadski dolar	590,—
Brit. šterling	1500,—
Švic. frank	145,—
Franc. frank	112,—
Belg. frank	12,—
Hol. florint	172,—
Nemška marka	172,—
Avst. šiling	24,—
Jug. dinar (vel.)	46,—
Jug. dinar (mali)	47,—

Šolske vesti

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» v Trstu, Ulica Guardiella 13/2, sporoča, da 10. julija 1970 ob 12. uri zapade rok za vpis v prvi razred za šolsko leto 1970/71.

Do 10. julija 1970 se morajo vpisati tudi dijaki, ki so ob zaključku leta bili usposobljeni za višji razred.

Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970.

Prošnje sprejema tajništvo zavoda vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Ivan Cankar», Ul. Frausin 12, sporoča, da zapade 10. julija 1970 ob 12. uri rok za vpis v prvi, drugi in tretji razred za šolsko leto 1970/71. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo šole vsak dan od 9. do 12.

Vpisovanje v 1. razred državnega učiteljišča A. M. Slomšek v Trstu je do 10. julija. Do tega dne se morajo vpisati dijaki ostalih razredov, ki bodo izdelali v poletnem roku. Do 22. septembra pa se lahko vpišejo dijaki, ki bodo imeli popravne izpite. Natančnejša navodila so na razpolago vsak dan od 9. do 12. ure v tajništvu zavoda.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstik» na Proseku z ločenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da 10. julija 1970 ob 12. uri zapade rok za vpis v I., II. in III. razred za šolsko leto 1970/71. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo drž. znanstvenega liceja «France Prešeren» v Trstu sporoča, da je vpisovanje v vse razrede znanstvenega liceja, višje gimnazije in klasičnega liceja vsak dan od 10. do 12. ure do vključno 10. julija 1970.

Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini sporoča, da je vpisovanje v vse razrede te šole vsak dan od 8.30 do 12.30 do vključno 10. julija.

Do 22. septembra pa se lahko vpišejo dijaki, ki bodo imeli popravne izpite v jesenskem roku.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstik», Ul. Montorsino 8, sporoča, da zapade 10. julija 1970 ob 12. uri rok za vpis v prvi, drugi in tretji razred za šolsko leto 1970-1971. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo šole vsak dan od 9. do 12. ure.

Državni znanstveni licej «France Prešeren» obvešča, da je na šoli odprta razstava risb vsak dan od 10. do 12. ure do vključno sobote, 4. julija.

Prosvetno društvo v Škednju
vabi k nastopu
OTROŠKEGA ODSEKA
ki bo v soboto, 4. t.m. ob 20.30 v društvenih prostorih. Otroci bodo uprizorili mladinsko igrico

PISANE LUTKE

in prizor KUHINJA SE JEZI.

Sorodniki in prijatelji naj s polno udeležbo izrečejo mladini svoje priznanje.
Vstop prost!

Kino

MIRAMARSKI PARK

Predstave «Luči in zvoki» ob 21.30 «Der Kaisertraum von Miramar» v nemščini; ob 22.45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.

Avtobus «M» iz Barkovelj (postajališče avtobusa «6») do miramarskega parka in obratno pred vsako predstavo in po njej.

Circo sul ghiaccio — Cirkus na ledu — Sportno igrišče v Ul. Flavia, telefon 817-222. Predstave ob 21.15; ob četrtkih, sobotah ter na praznične dni ob 16. in 21.30.

Nazionale 16.00 «Il circolo del vizio». Technicolor.

Eden 16.30 «Quelle di Amburgo». (L'ago sotto la pelle). Curt Jürgens. Technicolor. — Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 16.00 «Katmandu». Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.30 «I formidabili». Technicolor.

Excelsior 16.00 «L'invasione degli astromostri». Technicolor.

Ritz 16.30 «I nostri mariti». Alberto Sordi, Ugo Tognazzi, Michele Mercier

Alabarda 16.30 «Rose rosse per il führer». Mia Genberg, John Garko. Colorscope.

Filodrammatico 16.30 «Giallo cobra». K. Paal, A. Drake. Technicolor.

Aurora 16.30 «L'altra faccia del pianeta delle scimmie». Technicolor.

Cristallo 16.30 «Lasciateli vivere». — Technicolor.

Capitol 16.00 «Metello». Massimo Ranieri, Ottavia Piccolo, Lucia Bosè, Tina Aumont. Technicolor.

Moderno 16.30 «Tom e Jerry ... c'era due volte». Technicolor. — Zadnji dan.

Impero 16.30 «La pelle giovane». Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.30 «L'alibi». Vittorio Gasman, Adolfo Celi. Technicolor.

Ideale 16.30 «Io, mio figlio e la fidanzata».

Abbazia 16.30 «I sette senza gloria». Michael Caine, N. Green. Technicolor.

Astra 16.30 «Sexualation». Vanessa Reed. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 3. julija
NADA

Sonce vzide ob 5.20 in zatone ob 20.57 — Dolžina dneva 15.37 — Luna vzide ob 4.34 in zatone ob 21.22

Jutri, SOBOTA, 4. junija
UROS

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 25,7, najnižja 16,6, ob 19. uri 23,1 stop., zračni tlak 1008,6 rahlo pada, veter 4 km/h jugozahodnik, vlaga 67 odst., nebo 8/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 21,6 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. in 2. julija 1970 se je v Trstu rodilo 20 otrok, umrlo pa je 21 oseb.

UMRLI SO: 82-letna Caterina de Bruti vd. Esina, 81-letna Maria Marass vd. Battel, 64-letni Eugenio Rosa Uliana, 76-letna Anna Rasman, 67-letna Cristina Cej, 1 dan stara Donatella Peros, 81-letni Giovanni Scilli, 68-letni Antonio Geissa, 69-letni Pietro Holjar, 72-letna Santa Pison por. Tassini, 74-letni Longino Zollia, 67-letni Domenico Filippi, 76-letna Maria Mattiazzi, 37-letni Marcello Macovaz, 65-letni Rodolfo Guzzi, 61-letni Giuseppe Sanson, 72-letna Franch-Decorti Maria, 66-letna Ida Messner, 59-letni Albin Pipan, 6-letna Federica Spetic, 17-letna Mariella Castaro.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Alla Giustizia, Trg Libertà 6, Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd Ul. Orologio 6 - Ulica Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1, Picciola, Ul. Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

Mali oglasi

VAJENKO PRODAJALKO 15-16 let staro z znanjem hrvaščine išče podjetje konfekcij, tel. 30-109.

Ljudska prosveta

Škedenjcem sporočamo, da bo torkova otroška prireditev, ki je bila zaradi bolezni igralke odpovedana, v soboto, 4. t.m. ob 20.30.

Prosvetno društvo v Škednju

Darovi in prispevki

N. N. daruje za športno društvo Polet na Opčinah 10.000 lir.

V počastitev spomina pok. Maria Sancina daruje Zofka Sancin 3000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Maria Sancina daruje Mansuet - Fonda 2000 lir za Dom v Škednju. Ob priliki praznovanja 35-letnice poroke darujeta Angela in Karlo Gec 3000 lir za šolo - spomenik NOB v Cerknem, 2000 lir za prosvetno društvo Slavko Skamperle, 2000 lir za Slovensko planinsko društvo in 2000 lir za Dijaško matico. Za postavitev plošče v Glinščici v spomin padlih planincev v NOB Tezeja Savrona, Justa in Dolfa Blažine darujejo Slovenskemu planinskemu društvu v Trstu Alojz Hrovatin 5000 lir, Stefan Bratož 2000, Marija in Pina Blažina 10.000, Rudi Blažič 5000 in družina Morelj 5000 lir.

Razstave

V Mestni galeriji v Piranu je do 12. t.m. odprta razstava sodobne češkoslovaške umetnosti.

Izleti

SPDT organizira 12. julija izlet na Creto Grauzarijo in Sernio. Izletniki se bodo peljali z osebnimi avti. Na razpolago je 13 prostih mest. Kogar zanima vzpon na omenjene vrhove, naj svoje ime javi gdč. Norči, Ulica Geppa 9, tel. 31-119 čim prej, da si zagotovi mesto.

SOŽALJE

Člani in odborniki športnega društva «Kras» izrekajo globoko sožalje članu Milku Miliču iz Repniča ob izgubi drage matere.

Izrazom sožalja se pridružujeta uredništvo in uprava Primorskega dnevnika.

V svoji Cervii, kjer se je rodil 30. aprila 1885, je včeraj preminil

RINO ALESSI

časnikar in pisatelj

Ganjeni sporočajo njegovo smrt sinovi, svojci in prijatelji.

Cerkveni pogreb bo v petek, 3. julija ob 10. uri, iz nadškofijske cerkve v Cervii.

Cervia, 2. julija 1970.

Upravni svet, glavno ravnateljstvo in podružnice S.P.I., Družbe za oglaševanje v Italiji se pridružujejo žalovanju ob smrti uglednega in nepozabnega

RINA ALESSIJA

in se pridružujejo žalosti sina China in vseh svojcev.

Žalovanju se pridružujejo:
ERCOLE in IA LANFRANCHI
RAFFAELE in MARTHA JACCHIA
TERESA CERETTI in družina
LUIGI VALSECCHI
GUIDO NOBILE
ALFREDO ANDRIANI
GIUSEPPE BERGAMINO
COSTANTINO CAVALLINI
RENATO COLA
ALFREDO de NORA
ALDO FIORATTI
EMILIO MATTEUCCI
ANGELO PALADINI
DUILIO PIASTRELLI
GAETANO SACIA
GENNARO ZANGIACOMI

Ravnateljstvo in osebje tržaške podružnice S.P.I. Družbe za oglaševanje v Italiji, globoko žaluje ob smrti cav. gr. croce

RINA ALESSIJA

in izraža svojcem in zlasti direktorju «Il Poccola» Chinu Alessiju ter svetniku delegatu S.E.T., Ubertu Pasiniju, svoje globoko sožalje.

Deželna zbornica časnikarjev Furlanije - Julijske krajine in Julijsko časnikarsko združenje — Sindikat časnikarjev Furlanije - Julijske krajine, se pridružujeta hudi izgubi kolegi China Alessija zaradi smrti očeta, časnikarja in pisatelja.

RINA ALESSIJA

Časnikarski krožek v Trstu se z globokim žalovanjem pridružuje hudi izgubi svojega člana China Alessija zaradi smrti očeta

RINA ALESSIJA

časnikarja in uglednega pisatelja

Nenadoma nas je zapustila naša ljuba mama, sestra in teta

JOŽEFA MILIČ vd. MILIČ

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes, v petek ob 18. uri iz hiše žalosti, Mali Repen št. 5, na zgoniško pokopališče.

Žalujoči sin Milko, hčerka Vida z možem Stanotom, sestra Marija ter drugo sorodstvo

Mali Repen, Zgonik, 3. julija 1970.

---

1. julija je preminila naša draga

ŠTEFANIJA ŠKERLAVAJ vd. VREMEC

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 4. t. m. ob 15.45 iz mrtvašnice bolnišnice pri Sv. Ivanu k cerkvi na Opčinah.

Topla zahvala zdravnikom in osebju pokrajinske bolnišnice pri Sv. Ivanu.

Žalostno vest sporočajo hčerke, vnuki, sestra, brat, zetje in drugi sorodniki.

Občinski pogrebni zavod, tel. 38-608

NA SLOVENSKIH VIŠJIH SREDNJIH ŠOLAH

Seznam dijakov, ki so uspešno zaključili šolsko leto 1969-1970

Objavljamo seznam dijakov, višjih srednjih šol, ki so uspešno zaključili šolsko leto 1969 - 70.

VIŠJA GIMNAZIJA

IV. razred

Izdelali so: Borut Desco, Diego Marega, Vilma Abrami, Gabriela Bevilacqua, Luisa Gregori, Alenka Legiša, Milojka Močnik, Suzana Pertot, Jasna Repinc, Majda Tercion, Ticijana Vecchiet, Patricija Zuzek. Štirje dijaki so pripuščeni, na podlagi ministrskega odloka z dne 3.6.1970, k obiskovanju V. razreda, 1 dijak je odklonjen.

V. razred

Izdelali so: Lučija Abrami, Klara Anglovic, Katarina Floridan, Loredana Ghez, Ana Uršula Konzilja, Marietta Kranner, Barbara Rosner, Alenka Starc, Sonja Zupančič.

KLASIČNI LICEJ

«Dr. France Prešeren»

I. razred

Izdelali so: Martin Luis Brecelj, Peter Franza, Dušan Jelinčič, Ivo Jevnikar, Aleš Lupinc, Ferdinand Mikac, Ana Marija Švagelj, Nevena Šuligoj. Štirje dijaki imajo popravne izpite.

II. razred

Izdelali so: Zlatko Jelinčič, Marko Jevnikar, Nerino Mocor, Igor Mose, Andrej Petkovšek, Peter Starc, Renato Štokelj, Mladen Škerlj. Andrej Tavčer, Adrijan Tomažič, Barbara Baldassi, Anna Marija Bizjak, Slavica Ciac, Majda Cibic, Maja Demšar, Ingrid Kalan, Lucijana Pečar, Ivana Placer, Ivana Suhadolec. Trije dijaki imajo popravne izpite.

III. razred

Vseh dvanajst dijakov je bilo pripuščenih k zrelostnim izpitom.

ZNANSTVENI LICEJ

I. razred

Izdelali so: Pavel Bertocchi, Branko Jazbec, Miloš Jugovic, Suoadam Kapic, Nikola Manola, Robert Milič, Miran Pečenik, Walter Prassel, Peter Pavel Rolli, Adrijan Sossi, Karlo Zerial, Aleš Zetko, Boris Zidarič, Norina Bogatec, Alenka Franceschini, Dragica Hrovatin, Rožica Nadlišek, Mariza Škerk, Irene Sossi, Sonja Sudic, Nelida Ukmar, Sara Zuccoli. Štirje dijaki so bili pripuščeni k obiskovanju II. razreda, dva sta bila odklonjena.

II. razred

Izdelali so: Rinald Figelj, Marjan Kemperle, Igor Košuta, Robert Ota, Aleksander Podobnik, Sergij Pozar, Igor Radovič, Antek, Seražin, Fabij Šturman, Aleks Strekelj, Milena Abram, Nadja Ambrozi, Marta Cosmina, Tatjana Cjuk, Marta Ivasic, Egidija Kos, Vilma Kodrič, Zvonka Marković, Helena Sancin, Magda Štoka. Sedem dijakov ima popravne izpite, eden je neocenjen.

III. razred

Izdelali so: Martin Carli, Lucijan Drganc, Boris Grgič, Valter Jerebica, Pavel Martini, Boris Nadlišek, Livij Pertot, Peter Umari, Gabrijela Ozbich, Milena Padovan, Magda Rebula. Sedem dijakov ima popravne izpite.

IV. razred

Izdelali so: Marino Benedetti, Alejandro Brecelj, Aleksander Pertot, Aleksander Pozar, Klavdij Veljak, Julijana Bezeljak, Varna Hafner, Sonja Lovriha, Jasna Pettirosso, Marjetica Puntar, Tanja Raztresen, Tatjana Štoka, Neva Žigon. Sedem dijakov ima popravne izpite, en dijak je bil neocenjen.

V. razred

K zrelostnemu izpitu je bilo pripuščenih 13 dijakov, eden pa ni bil prepuščen zaradi kazni.

TRGOVINSKI TEHNIČNI ZAVOD

«Žigar Zois»

Razred I. A

K obisku II. razreda so bili pripuščeni: Tamara Crismancich, Grozdana Danev, Liljana Furlan, Majda Glavina, Vanda Gonizelj, Mirijan Gregori, Teodora Kressevich, Vivijana Krizmančič, Gracijela Luin, Vivijana Luksa, Gabrijela Milič, Sonja Milič, Vilma Orel, Lucilla Rakar, Ester Sferco, Zdenka Starc, Vanda Švara, Vilma Sirca, Loredana Ukmar, Severina Zampieri.

Razred I. B

V II. razred so bili pripuščeni: Pavel Barazutti, Darina Cossutta, Miloč Cossutta, Darko Crismancich, Mariza Dilli, Ondina Germani, Marija Gustin, Nevenka Gustin, Suzana Gustin, Sergij Husu, Magda Kuret, Irena Malalan, Tatjana Malalan, Ivan Marušič, Patricija Mauri, Lucija Petelin, Bruna Reggente, Fulvija Sancin, Viljam Slavec, Rada Sossi, Marinko Stopar, Mirolorad Vukotič, Marina Zollia. En dijak ni bil pripuščen.

II. razred

Izdelali so: Drago Bogatec, Darka Bresciani, Marta Canciani, Sonja Crismancich, Magdalena Demark, Sonja Goiza, Nada Graccogna, Franco Kanzian, Marija Lavrencic, Mirjana Metlica, Nadja Milič, Loredana Pribac, Nives Tence, Livij Zaccarija. 15 dijakov ima popravne izpite. eden ni izdelal.

III. razred

Izdelali so: Gracijela Belli, Lucijana Bembi, Milva Budin, Gabrijela Candek, Pierina Furlan, Emidija Giuliani, Darij Grgič, Marta Lavrenčič, Nadja Lezej, Nadja Pancrazi, Raja Pettirosso, Franka Salvi, Divna Sancin, Viljem Smotlak, Pavel Svara, Robert Zobec. Osem dijakov ima popravne izpite, eden ni bil ocenjen.

Razred IV. A

Izdelali so: Boris Balbi, Jordan Capponi, Igor Cuk, Pavel Furlani, Silvana Hvalic, Dragovan Kobal, Nadja Leghissa, Nadja Maganja, Vojko Medveščček, Franka Mora, Erminija Radetti, Norma Tretjak, Zora Vukicevic. Trije dijaki imajo popravne izpite, dva nista izdelala.

Razred IV. B

Izdelali so: Ana Babič, Marina Babič, Iris Cok, Nevenka Doljak, Mirjan Kapelj, Dora Krizmančič, Ana Marija Lovriha, Darij Metlika, Davorin Sinigoj, Veronika Sossi, Dobrina Strain, Neva Strain. Trije dijaki imajo popravne izpite.

V. razred

29 dijakov je bilo pripuščenih k zrelostnemu izpitu .

UČITELJIŠČE

«Anton Martin Slomšek»

I. razred

Izdelali so: Nevija Cante, Neva Ferluga, Majna Macorsi, Nataša Skabar, Danila Ščuka. Devet dijakov je bilo pripuščenih v drugi razred, trije niso izdelali.

II. razred

Izdelali so: Nadja Barazutti, Marina Coretti, Darja Gregori, Ana Sedmak, Popravne izpite ima 5 dijakov.

III. razred

Izdelali so: Marjeta Berce, Magda Bizjak, Ester Coretti, Barbara Cosmina, Jadrana Gabrovec, Nadja Leghissa, Andreina Ota, Valter Ota, Marta Sancin. Dva dijaka imata popravne izpite.

IV. razred

Vseh 6 dijakov je bilo pripuščenih k zrelostnemu izpitu.

NA SEJI OBČINSKEGA SVETA V TOREK

ANDREJ JARC PONOVNO IZVOLJEN ZA ŽUPANA DOBERDOBSKE OBČINE

Zanj so glasovali svetovalci večinske Liste občinske enotnosti
V govorih zastopnikov večine in manjšine prišla do izraza želja po sodelovanju - Podžupan je Karlo Černic

Andrej Jarc je bil v torek zvečer ponovno izvoljen za župana doberdobske občine. Jarc je dobil devet od desetih glasov prisotnih večinskih svetovalcev, kar pomeni, da je dobil glasove celotne večine (običaj veleva, da kandidat ne voli samega sebe). En glas je dobil Karlo Černic, enega Jožef Sobani, dva pa Mario Lakovič.

Seja je potekala zelo mirno in brez polemik, kar ni bilo doslej v doberdobskem občinskem svetu navada. Očitno je sprememba svetovalcev manjšine pripomogla k strpnejšemu vzdušju. Seji je prisostvovalo trinajst svetovalcev, med njimi tudi Evgen Ferfoglia iz Doberdoba, četrti po preferencah na listi Slovenske demokratske zveze, ki je stopil na mesto Marije Ferletičeve, katere prisotnost v občinskem svetu so svetovalci na seji, ki je bila prejšnji petek, zavrnili, ker je v sporu z občino. Ostali svetovalci so bili upravičeno odsotni.

Po izvolitvi se je župan Jarc zahvalil za izvolitev svetovalcem in prebivalstvu, ki je v tolikšni meri podprlo demokratično listo, s čimer je izpričalo, da hoče, da dosedanji možje še naprej upravljajo občino. Volitve so šle mimo, je dejal župan, zaradi tega so za nami tudi polemike. Potrebujemo danes složnost celotnega občinskega sveta in vsega prebivalstva, tembolj, ker bivajo v doberdobski občini ljudje, ki pripadajo slovenski nacionalni skupnosti. Zaključil je s povabilom svetovalcem opozicije, da bi sodelovali z odborom za blaginjo občine.

Sledile so volitve dveh odbornikov. Izvoljena sta bila Karlo Černic iz Doberdoba in Stanislav Ferletič iz Dola. Prvi je dobil 10 glasov in je torej avtomatično postal podžupan, drugi pa osem glasov. Štiri glasove je dobil Ernest Sobani, po en glas vsak pa so dobili Jožef Colja, Jožef Sobani, Julko Gergolet, Alojz Frandolič.

Za namestnika sta bila izvoljena Ernest Sobani iz Jamelj in Julko Gergolet s Poljan. Prvi je dobil deset glasov, drugi pa osem. Glasove so dobili še: Mario Lakovič dva, Jožef Sobani dva, po enega vsak pa Alojz Frandolič, Jožef Ferfoglia, Olinto Zanier in Hektor Moro.

Po izvolitvi odbornikov je prosil za besedo podžupan Karlo Černic. Dejal je, da je volilna kampanja mimo, da je v Doberdobu zmagala narodna in razredna zavest prebivalstva, da danes ni zmagovalcev niti premagancev, in zaradi tega zastopniki večinske liste vabijo manjšino k sodelovanju. Občinski svet se bo v glavnem bavil z upravnimi zadevami, vendar ne bo mogel mimo obravnave velikih političnih vprašanj v sodobni zgodovini. Obsojamo blokovsko politiko, je dejal Černic, tako na zahodu kot na vzhodu. Povabil je tudi tisk, naj se omeji na objavljanje resničnih novic ter naj opusti klevetanje občinske uprave. Pri tem je izrecno omenil neki goriški tednik, ki se je osebno izkazal v gonji proti doberdobski občinski upravi. Od združenega nastopa vseh, je zaključil svoj govor Černic, je odvisno, če bomo v prihodnosti lahko nastopali z eno samo listo.

V imenu opozicije je nato spregovoril svetovalec Jožef Sobani. Dejal je, da je njegova skupina za sodelovanje ter noče škodovati delu in prizadevnosti odbora. Sodelovali bomo z odborom, kolikor bo ta sprejemal tudi naše zahteve, je dejal Sobani. Dejal je, da noče obujati preteklosti in da je treba misliti na prihodnost. Svoja izvajanja je svetovalec opozicije zaključil z apelom za sodelovanje.

Po teh nastopih so prebrali dolg zapisnik zadnje seje prejšnjega občinskega sveta. Po zaključku seje so se svetovalci, na žalost samo tisti večinske liste, zbrali v domači gostilni okrog župana, da bi počastili njegovo ponovno izvolitev.

Župane sta izvolila tudi občinski odbor v Marianu in Moši. V Marianu je bil potrjen za župana Silvestri, član KD. V odboru so demokristjani, socialisti in socialdemokrat, v opoziciji pa komunisti. V Moši pa je bil za novega župana izvoljen inž. Renzo Medeot, ki je bil izvoljen na večinski demokrščanski listi. V Moši so v opoziciji socialisti.

Seja občinskega odbora

Na zadnji seji občinskega odbora so sprejeli, na predlog odbornika za davke Bratine, dodatne sezname plačevalcev družinskega davka za leto 1970. Goriška občina je tudi posredovala pri vodstvu RAI-TV v Trstu, da bi odpravili nevšečnosti, ki nastajajo ob televizijskih prenosih ob priliki neviht. Poleg nekaterih sklepov upravnega značaja so sprejeli tudi izdatek 4.500.000 lir v korist šolskega patronata v Gorici.

● **V goriški umobolnici** so bili pred nekaj dnevi izpiti za bolničarje, katerih se je udeležilo nad 50 oseb. Med udeleženci je bilo tudi precej Slovencev. V večini so izdelali z odličnim rezultatom.

ANGELA KOMEL

V torek 30. junija so na pokopališču v Kromberku pokopali Angelo Komel, soprogo znanega goriškega taksista Franca Komela, ki je dolga leta vodila na Kornu znano gostilno, v kateri so se radi zbirali meščani in okoličani. Umrla je v soboto v splošni goriški bolnišnici, kamor se je zatekla zaradi hude bolezni, ki jo je mučila dalj časa.

Angela se je rodila 1898. leta v Pavlinovi družini, ki je imela tri otroke. Ko se je spoznala s svojim bodočim soprogom, je bila kot uradnica zaposlena na goriški prefekturi, vendar so jo kmalu po koncu vojne odslovili. Že v letu 1922. je prevzela gostilno na Kornu, ki jo je neprekinjeno vodila 45 let. V njej je bilo vedno moč dobiti tečen prigrizek in dober kozarec vina, predvsem pa družbo, ki se je pri njih rada zbirala. Medtem ko je pokojna Angela skrbela za lokal, je mož Franc že leta 1926. opravil šoferski izpit. Sprva je izposojal avtomobile. pozneje je bil deset let taksist na trgu, kasneje in tudi sedaj pa prevzema naročila za osebne prevoze. Takoj po vojni je dolga leta vestno opravljal svoj šoferski poklic za potrebe slovenskih naprednih organizacij.

Potem ko sta oddala gostilno na Kornu, sta se preselila v Ul. Foscolo. Vendar huda bolezen Angele le ni hotela zapustiti, dokler je ni popolnoma strla. Na njeno željo so je pokopali v Kromberku, poleg staršev. Globoko prizadetemu soprogu Francu izrekamo naše globoko sožalje.

V splošni bolnišnici volitve notranje komisije

V goriški splošni bolnišnici so imeli v torek volitve notranje komisije. Kljub velikemu številu uslužbencev so se volitve vršile tokrat prvič na demokratični način. Doslej je namreč v tej bolnišnici vedrila nekaka notranja komisija sestavljena samo iz članov neofašističnega sindikata Cisnal, ki je bila od časa do časa izvoljena samo od majhnega števila uslužbencev. Da ta neofašistični sindikat ne pomeni ničesar so pokazale nedavne volitve.

Volilno pravico je imelo 328 delavcev, volilo jih je 292 ter 33 uradnikov, od katerih je volilo 25.

Relativno večino med delavci ima sindikat FISO - CISL s 127 glasovi, na drugem mestu je lista FNDELO - CGIL s 84 glasovi, na tretjem lista UISAO - UIL z 38 glasovi, na četrtem in zadnjem pa lista CISNAL s 36 glasovi. 23 od 25 oddanih glasov med uradniki je dobila lista CISL.

Med delavci ima CISL dva sedeža, po enega pa imata CGIL in UIL. Sedež uradnikov je pripadel sindikatu CISL. Izvoljeni so bili Moserini Giorgio, Donda Giampiero, Moscarda Ernesto, Marcolini Luciano in Gondolo Emilio.

Šolske vesti

Na klasični gimnaziji-liceju s slovenskim učnim jezikom in na **višjem učiteljišču** s slovenskim učnim jezikom v Ulici Croce se vršijo vpisovanja dijakov za prihodnje šolsko leto v vse razrede zgoraj omenjenih šol. Tajništvi sta odprti vsak delavnik od 10. do 12. ure do vključno 10. julija.

Ravnateljstvo Državnega strokovnega zavoda za trgovino s slovenskim učnim jezikom v Gorici, Ul. Seminario 7, sporoča, da se vrši vpisovanje dijakov za prihodnje šolsko leto v vse tri razrede vsak delavnik do vključno 10. julija in sicer od 10. do 12. ure. Priporočamo staršem, da vpišejo svoje otroke v tem roku in naj po možnosti ne čakajo zadnjih dni.

Ravnateljstvo Slovenske nižje srednje šole v Gorici, Ul. Randaccio, sporoča, da se vrši vpisovanje dijakov za prihodnje šolsko leto v vse tri razrede vsak delavnik do vključno 10. julija in sicer od 10. do 12. ure. Priporočamo staršem, da vpišejo svoje otroke v tem roku in naj po možnosti ne čakajo zadnjih dni.

Razstave

Na novem sedežu SKGZ v Ulici Malta 2 je vsak dan v uradnih urah (8.30 - 12.30 in 16 - 18.30) odprta slikarska razstava goriških slikarjev Jožeta Ceja, Demetrija Ceja, Vladimira Klanjščka in Andreja Košiča. Ljubitelje umetnosti vabimo, da si razstavo ogledajo.

Razna obvestila

V priredbi katoliškega prosvetnega društva «Standrež» bo jutri in pojutrišnjem na igrišču pri cerkvi poletni praznik, na katerem nastopi v soboto ansambel «Veseli planšarji» iz Ljubljane, v nedeljo pa domača dramska družina z enodejanko Čehova «Medved» v režiji Aleksija Pregarca. Nastopili bodo tudi pevski zbori. Na prodaj bodo slovenske knjige in plošče.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi 11. in 12. julija izlet na Razor planino in na Škrbino. Informacije je moč dobiti na sedežu SPD, Ul. Malta 2/, tel. 24-95.

Razstave

V umetnostni galeriji «Il Saggiatore» v Tržiču v Ul. Blaserna 3 bo jutri, 4. t. m. ob 19. uri otvoritev razstave tržaških grafikov Annamarie Cappuccio, Giorgia Ferlettija, Bruna Mandèra in Ennia Steidlerja. Razstava bo v treh ciklusih do 11. septembra. Galerija bo odprta vsak delovnik od 18. do 20. ure.

Kino

VERDI 17.00—22.00: «Criminal face», J. P. Belmondo in J. Sjinkus; ameriški kinemaskopski film v barvah.

CORSO «Colpo rovente», M. Reardon in B. Boucket; v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

MODERNISSIMO zaprto zaradi počitnic.

VITTORIA 17.15—21.30: «Blach Horron» (Le messe nere), C. Lee in B. Stecle; angleški film v barvah mladini pod 18. letom prepovedan

CENTRALE Zaprto zaradi počitnic

Tržič

AZZURRO 18—22: «E Dio disse a Caino», K. Klnski, v barvah.

EXCELSIOR 17.30—22: «Addio Jess», A. Delon, v barvah.

PRINCIPE 18—22: «La storia della donna», v barvah.

Nova Gorica

SOCA «Smrt v rdečem jaguarju», zapadnonemški barvni film — ob 18.15 in 20.15.

SVOBODA (Sempeter) «Junaki Fort Apača», ameriški barvni film — ob 18.30 in 20.30.

DESKLE «Razbojnik», japonski barvni film — ob 20.30.

RENCE Prosto.

PRVACINA «Tabu», II. del, italijanski barvni film — ob 20.30.

ŠEMPAS «Zvečer naslednjega dne», ameriški barvni film — ob 20.30.

KANAL Prosto.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna SORANZO, Verdijev korzo 57, tel. 28-79.

V TRŽIČU

V Tržiču je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna RISMONDO, Ul. Enrico Toti, tel. 72701.

Darovi in prispevki

Uslužbenci tiskarne Grafica Goriziana so Zvezi krvodajalcev darovali 40.000 lir. Isti zvezi je darovala 2.000 lir družina Petarin.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili na zadnji poti mojo nepozabno

Angelo Komel

še posebno pa zdravnikom za skrbno nego, se najiskreneje zahvaljujem.

Franc Komel

Gorica, 3. julija 1970.

STANJE GORIŠKE INDUSTRIJE

Tovarne na Goriškem so v letu 1969 povečale kapaciteto svojih obratov

Povečanim investicijam je v glavnem sledilo večanje števila zaposlenih - Stagnacija v lesni industriji, ugoden trenutek za tekstilce - Goriške tovarne delajo precej za inozemski trg

V prejšnjem letu so se goriški industrijci v glavnem omejili na precejšnjo modernizacijo svojih že obstoječih obratov in le nekaj je bilo novih gradenj na industrijskem področju, vsaj kar zadeva trikotnik Gorica - Krmin - Gradiška, kjer so industrijci včlanjeni v Goriško zvezo industrijcev. To je razvidno iz poročila, ki ga je predsednik te zveze Caselgrandi imel na nedavnem občnem zboru organizacije. V vednost našim čitateljem omenjamo, da so industrijci tržiškega okoliša zbrani v drugi, samostojni organizaciji.

Kakšen je bil položaj industrije zgornjega dela goriške pokrajine, gledan s strani lastnikov tovarn?

Produkcija v podgorski predilnici je bila normalna, malo je bilo v letu 1969 stavk. Proizvedli so 6.632.000 kilogramov sukanca, 5 milijone 420.000 kilogramov (14 milijonov 850.000 metrov) tekstila, 12.536.000 kg umetnega vlakna. Ob zaključku leta so imeli v skladiščih manj blaga kot pred letom dni ker je prodaja bila ugodna. Režijski stroški so se povečali, enako tudi cene surovinam in prav tako tudi prodajne cene izdelanega blaga. Tovarna ima precej naročil. Lani so v modernizacijo obratov investirali 200 milijonov lir, tovarna išče nova finančna sredstva, da bi obnovila že izrabljene stroje. Ob zaključku leta 1969 je bilo v tovarni zaposlenih 2.729 ljudi, kar je nekoliko več kot pred letom.

V sovodenjski predilnici je prišlo v letu 1969 do sprememb v lastništvu. Tovarno sedaj upravlja neka tržaška finančna družba, ki ima svojo podobno tovarno v Trstu. Produkcijo so usmerili v skladu z ono že omenjene tržaške tovarne. Delajo s polno paro. Lani so pričeli širiti tovarno. Za popolno preuredi tev bodo porabili približno 900 milijonov lir. Obnovitvena dela so še v teku, perspektive za tovarno so ugodne.

V tretji tekstilni tovarni, v INTES v Zdravščini, so lani zaključili z obnovitvenimi deli. V tej tovarni dela 440 ljudi, ki prihajajo na delo tudi iz oddaljenih krajev južne Furlanije, ker na Goriškem ni več moč najti ženske delovne sile. Lani so imeli v tej tovarni več stavk, proizvedli so 1.769.000 kilogramov raznih umetnih vlaken. Polovica produkcije gre v izvoz.

V Krminu so konec leta ustanovili tovarno izdelkov iz umetnega usnja. Tovarno je zgradila neka milanska družba, investirali so v gradnjo in nakup strojev nad pol milijarde lir, tovarna že dela s polno paro. Zaposluje nad 150 ljudi in je precej pripomogla k rešitvi problemov zaposlitve delovne sile v krminski okolici. V načrtu imajo širjenje tovarne.

Smo še vedno na tekstilnem področju. Tovarna nogavic Mucchiut v Gradiški izdeluje 9.120 parov nogavic dnevno. V tej tovarni so v zadnjih letih obnovili stroje s pomočjo rotacijskega sklada, produkcijo so obdržali na prejšnjem nivoju, znižali pa so število zaposlenih.

V Sovodnjah deluje že vrsto let tovarna Lacego. V poročilu industrijcev je rečeno, da se je lani produkcija zvišala, zvišala se je prodaja gotovih izdelkov, gospodarski račun pa ni bil za tovarnarja ugoden. Povečale so se na eni strani plače uslužbencev, na drugi pa v še večji meri cene surovinam. Produkcija je lani tekla zadovoljivo, ker ima tovarna večletne pogodbe z veliko trgovsko prodajno mrežo v Italiji. Tehnične izboljšave, ki so jih lani uvedli v tovarni, bodo prišle do izraza v tem letu.

Druge tovarne, ki delujejo na področju papirne industrije, niso zabeležile sprememb. Ni bilo sprememb niti na področju likerske industrije.

Nekaj sprememb pa so lani zabeležili na področju slaščičarske industrije. V industrijski coni sta začeli z delom dve veliki tovarni. La Giulia je lani investirala v svoj novi obrat 220.000.000 lir. V istem času so osebje povečali od 249 na 331. Načrti te tovarne predvidevajo nadaljne investicije v tem letu v znesku 100-120 milijonov lir ter povečanje osebja na 360 oseb. Podjetje ugodno prodaja svoje izdelke na italijanskem trgu, precej blaga gre tudi v inozemstvo.

V letu 1968 je v industrijski coni zrastla zgradba podjetja De Licia, ki izdeluje v glavnem bonbone. V letu 1969 so investirali še 141 milijonov lir, tako da znaša celotna investicija v tej tovarni nad milijardo lir. Lani je tovarna izpopolnila svojo prodajno mrežo v vsej Italiji ter pričela s prodajo tudi v številne evropske in prekooceanske države. Ob zaključku leta je delalo v tovarni 93 oseb, v zadnjem času pa najemajo še nove delavke in delavce.

Manjše so bile investicije v lesni industriji. Le tovarna Iglea je investirala v modernizacijo svojih obratov 85 milijonov lir. Lesna industrija se nahaja, po mnenju industrijcev, v določeni krizi, ker je v drugi polovici lanskega leta zelo porasla cena surovinam.

Delitev bencinskih bonov se prične jutri

Trgovinska zbornica obvešča zainteresirane avtomobiliste, da bodo jutri, v soboto 4. julija pričeli z razdeljevanjem bencinskih bonov, proste cone za tretje tromesečje. Bone bodo razdeljevali na običajnih mestih v Gorici in v drugih večjih krajih pokrajine.

Istočasno vabi Trgovinska zbornica vse tiste, ki imajo zastarele bone, da jih zamenjajo na istih uradih. Znano je, da so med dosedanjimi bencinskimi boni našli nekaj ponarejenih in so zato ustavili razdeljevanje bencina. Stare bone je moč zamenjati do polovice avgusta.

Podelitev kolajn občinskim svetovalcem

Na posebni svečanosti, ki je bila v sredo zvečer na županstvu, je župan Martina izročil vsem, ki so bili v pretekli mandatni dobi občinski svetovalci zlate kolajne v spomin na njih sodelovanje v korist našega mesta. Na kolajnah je narisan srednjeveški pečat Gorice, na hrbtni strani pa je vtisnjeno ime posameznega svetovalca. Župan je tudi naslovil na bivše svetovalce pozdrav. Po njegovem nastopu je Martini izročil kolajno podžupan Candussi.

Kratke iz goriške bolnišnice

V sredo opoldne so v goriško bolnišnico sprejeli na zdravljenje 35-letnega Paola Violo iz Gradiške, uslužbenega pri gradbenem podjetju Stabile iz Ronk. Popravljal je streho na hali podjetja Gratton v Ul. Aquileia in padel z višine šestih metrov. Ima razne rane na desni nogi.

Ob 22.30 v sredo so v goriško bolnišnico sprejeli enoletnega dečka Rodolfa Visintina iz Zdravščine. V kuhinji je prevrnil lonček vročega čaja. Ima opekline prve in druge stopnje na trebuščku in na desni roki. Ozdravel bo v petnajstih dneh.

Hektolitri vina po cesti

Prejšnjo noč se je na blagem ovinku poleg športnega igrišča v dolini Korna prevrnila prikolica naložena s polnimi vinskima steklenicami. Izmed deset tisoč steklenic, kolikor jih je bilo na prikolici, se jih je vsaj polovica razbila. Vino se je zlilo po cesti in pločniku ter se odteklo v zbiralnik odpadnih voda. Nesreča se je pripetila v torek ponoči. Naslednje jutro so cele steklenice ponovno zložili v škatle. Tovor, vsega skupaj kakšnih 20.000 steklenic, ki je bil last nekega števerjanskega vinskega proizvajalca, so nato odpeljali v Ceseno, kamor je bil namenjen. Škoda znaša samo na vinu okoli dva in pol milijona lir, delno pa se je poškodovala tudi prikolica, kateri je odneslo stranico. Naslednje jutro, ko so steklenice zlagali v škatle, je na kraju nesreče še vedno močno zaudarjalo po vinu. Na sliki so delavci med spravilom nepoškodovanega tovora.

PO OBLJUBI VOJAŠKE OBLASTI

Vojaška oklopna vozila ne bodo več kvarila cest

Po cestah v okolici Doberdoba so vojaki postavili table, ki prepovedujejo prehod vojaškim goseničarjem - Za stvar sta nastopili pred časom doberdobska občina in pokr. uprava

Protesti doberdobskega občinskega sveta in pokrajinske uprave pri vojaških oblasteh so vsaj za silo zalegli. Pred nekaj dnevi so vojaki postavili na raznih cestah ob vhodu v Poljane in pred Doberdobom ter tudi drugod obcestne table, s katerimi opozarjajo šoferje vojaških oklopnikov, da je po cestah prepovedan prevoz z oklopnimi vozili. Ta vozila se morajo sedaj posluževati posebnih stez, ki tečejo po zemljišču, ki ga je kupila vojska, čez glavno cesto pa lahko ta vozila gredo le na nekaterih izrecno določenih mestih.

Tako se bodo vojaška vozila odslej posluževala le svojih stez, ter ne bodo poškodovala niti pokrajinske ceste Devetaki — Doberdob —Selce niti drugih občinskih poti. Tako bo lahko pokrajinska uprava mirno obnovila z novo asfaltno plastjo cesto Doberdob — Selce.

● **Na oglasnih deskah** srednjih šol in na šolskem skrbništvu je objavljena okrožnica o natečaju za šolske štipendije za otroke ljudi, ki so se ponesrečili na delu. Rok za predložitev prošenj zapade 15. septembra t. l.

Iz goriškega matičnega urada

V goriški občini se je v dneh 30. junija in 1. julija rodilo enajst otrok, osem oseb je umrlo.

ROJSTVA: Daniele Perizzolo, Alessia Mariucci, Chiara Olivo, Monica Samuele, Luca Samuele, Lorenzo Presot, Amessia Zanolla, Alessandro Gianni, Sara Zorzut, Luca Politi, Cristina Furlan.

SMRTI: 32-letna gospodinja Giulia Makuc por. Galliussi; 63-letni prodajalec zelenjave Aldo Bandelli; 80-letna gospodinja Elisabetta Furlani vd. Marchi; 78-letna gospodinja Maria Boscarol por. Blason; 88-letna upokojenka Alvina Salvadori; 80-letni upokojenec Biagio Vitassi; 61-letna upokojenka Orsolina Orzan vd. Avian; 78-letni fotograf Egon Kleindienst.

PROSVETNO DRUŠTVO «DANICA» NA VRHU

PRIREDI

tradicionalni PIKNIK

JUTRI, V NEDELJO IN PONEDELJEK, 4., 5. in 6. JULIJA

PROGRAM:

SOBOTA: ples in tekmovanje v briškoli.

NEDELJA: ples, igra slovenski ansambel Mihe Doužana s peviko Ivanko Kraševec.

PONEDELJEK: ples ob zvokih ansambla I De Salvador iz Ronk, ki bo igral tudi v soboto.

BIFE, PARKIRNI PROSTOR, HLAD IN LEP RAZGLED!

ZADNJI 3 DNEVI

NA ŠPORTNEM IGRIŠČU V ULICI FLAVIA

IZREDEN USPEH

NAJBOLJ PRIČAKOVANA PREDSTAVA LETA

Predstave vsak večer ob 21.15;

v soboto in v nedeljo dve predstavi ob 16. uri in ob 21.15.

Ogled živali od 10. do 19. ure.

ODPRT JE NOV

KASINO V LJUBLJANI

Kazino na evropski ravni v jugoslovanskem «Milanu» s sedežem v modernem izbranem in središčnem

HOTELU SLON

Dve restavraciji, od katerih ena tipična, nočni klub, dva bara, dve kavarni, slaščičarna sladoledarna snack bar

ROULETTE, BACCARA, CHEMIN DE FER, BLACK JACK

Zakaj je Cerkno postalo partizanska prestolnica

Na majhnem ozemlju med Idrijo, Spodnjo Idrijo, Poljansko dolino in Baško grapo se je skoncentriralo veliko število partizanskih ustanov

Cerkljansko je bilo pred drugo svetovno vojno pod Italijo. Vzhodna meja občine je sovpadala z italijansko-jugoslovansko državno mejo. Kljub velikemu raznarodovalnemu pritisku italijanskih oblasti, ki jim je bilo to območje zaradi svoje obmejne lege posebno pomembno, je prebivalstvo ostalo narodno zavedno. Kulturno-prosvetna dejavnost je tu še za avstrijskih časov imela bogato tradicijo. Italijanske oblasti — kot je dovolj znano — so postopoma prepovedale vse slovenske kulturne ustanove, slovensko učiteljstvo je bilo službeno premeščeno v srednjo in južno Italijo ali pa je bilo prisiljeno emigrirati v Jugoslavijo. Slovenska mladina se je do intelektualnih poklicev lahko povzpela le preko italijanske šole, ta pa je bila dostopna samo zelo majhnemu številu mladih ljudi. Leta 1939 je bilo na Cerkljanskem le deset dijakov in študentov. Med dijake so bili šteti vsi tisti, ki so obiskovali nižjo srednjo šolo, to se pravi sedanje višje razrede osnovne šole. Italijanske oblasti niso iz razumljivih razlogov imele nobenega interesa, dvigati intelektualno raven slovenskega prebivalstva. Strokovnost učiteljev jim ni bila pomembna, zato je bila kvaliteta pouka skrajno slaba. Porazna posledica tega, kakor tudi dejstva, da je bil pouk v italijanskem jeziku, ki ga otroci niso govorili, je bila, da se je med mlajšimi generacijami občutno povečal odstotek polpismenih in nepismenih. «Skrb» režima za vzgojo in izobraževanje se je kazala tudi v tem, da v vseh petindvajsetih letih na Cerkljanskem ni bila zgrajena niti ena šola.

Danes je Cerkljansko znano po vsej Sloveniji predvsem zato, ker je po razpadu Italije bilo pomembno zaledje enot IX. korpusa, in pa zaradi velike naklonjenosti prebivalstva osvobodilnemu gibanju.

Na majhnem ozemlju med Idrijo, Spodnjo Idrijo, Poljansko dolino in Baško grapo se je koncentriralo ogromno število najrazličnejših partizanskih ustanov. Naj navedemo samo nekatere: štabi IX. korpusa, XXXI. divizije in vojne oblasti s številnimi odseki; vojaško sodišče, komanda vojnega področja in komanda mesta; pokrajinski komite KPS za Slovensko primorje, pokrajinski odbor OF in PNOO, pokrajinski komite za Gorenjsko itd. Pogosto so se tu ustavljale tudi operativne enote IX. korpusa. Podpora domačega prebivalstva pa je omogočila razvoj raznovrstne partizanske «industrije». Poleg mnogih orožarskih delavnic (v Cerknem npr. so izdelovali par-top, (partizanski top) so bile tu sedlarske, kovaške, kolarske, čevljarske, krojaške, mehanične in radio-delavnice, ki so veliko pripomogle k boljši oskrbi vojske. Iz finomehanične in radio-delavnice se je razvila sedanja cerkljanska tovarna «ETA», iz partizanske mizarske delavnice današnja domača tovarna pohištva (obrat tovarne KRN), iz delavnice za smuči, ki jo je vodil znani smučarski skakalec Rudi Finžgar, pa znana tovarna «Elan». Večina delavnic je bila nameščena v privatnih hišah domačinov.

Partizanska bolnišnica «Franja» v bližini Cerkna je danes pomemben spomenik osvobodilnega boja. Vedno znova zbuja občudovanje vseh obiskovalcev, zlasti tujcev. Toda «Franja» ni bila edina zdravstvena ustanova na Cerkljanskem. Poleg nje je obstajal oddelek A15, oddelek bolnišnice «Pavla» pri Jagrščah, premična bolnišnica v Cerknem in razkuževalnica za boj proti nalezljivim boleznim. Mnogi bolniki, ki so se mogli premikati pa so bili razporejeni po vaseh in so zanje skrbeli predvsem domačini. V Cerknem je bila tudi zobna ambulanta.

Na vsem osvobojenem ozemlju se je razvila tudi nova civilna oblast — narodnoosvobodilni odbori — katere glavna skrb je bila oskrba vojske. Gospodarske komisije so zato skrbno popisovale vse pridelke, les in drugo premoženje. Iz spominov in ohranjenih poročil gospodarskih komisij je razvidno, da pri zbiranju materiala in živil za vojsko niso nikoli naleteli na odpor prebivalstva. Kmetje so na sestankih OF običajno sami določili višino prispevka na NOV v skladu z vrednostjo svojega premoženja. Rekvizicije niso bile potrebne.

Poleg dveh velikih tehnik — tehnike «Porezen» in tehnike XXXI. divizije, kasneje IX. korpusa — so bile za razvoj gibanja na Primorskem in Gorenjskem izrednega pomena tudi partizanske šole in tečaji. Znane so predvsem oficirska in podoficirska šola ter srednja partijska šola za Primorsko in Gorenjsko, kjer so se vzgajali politični kadri iz vojske in s terena. V bližini Cerkna je delovala nekaj časa tudi šola za vojaške obveščevalce, bolj lokalnim potrebam pa so služili upravno-politični tečaji za člane narodnoosvobodilnih odborov ter bolničarski tečaji. V tistih hudih časih je kljub mnogim obveznostim in bremenom prebivalstvo obiskovalo celo večerne tečaje za slovenski jezik, ki so bili organizirani skoraj po vseh vaseh. Na pobudo skladatelja Maksa Pirnika je bil v Novakih organiziran pevovodski tečaj.

Kulturno-prosvetna in šolska dejavnost je po tolikih letih zatiranja bujno zaživela. Značilno je naslednje dejstvo: prvi NOO za Cerkljansko je na svoji prvi seji, septembra 1943, sprejel sklep, naj se po vseh vaseh odpro slovenske osnovne šole. Ta sklep je bil sprejet spontano in soglasno. Pobudnik, učitelj Viktor Jereb, je sprejel odgovornost za organizacijo šolske mreže in postal prvi šolski nadzornik. Priprave so se začele takoj. Na prvem sestanku učnih moči (domačih učiteljev in dijakov) je bilo sklenjeno, da se odpro šole v naslednjih vaseh: Cerkljanski vrh, Podlaniščе, Podpleče, Planina, Novaki, Robidnica, Poljana, Gorje, Zakriž, Ravne, Jesenica, Orehek, Reka, Straža, Plužje, Otalež in Travnik. Spričo pomanjkanja šolskih potrebščin, zlasti abecednikov, se je začel pouk samo v višjih razredih. 17. oktobra 1943 je delo že steklo. Učiteljem in pomožnim učiteljem je Viktor Jereb poslal že oktobra začasni učni načrt, ki ga je kasneje potrdil pokrajinski NOO, in pismo. Prav to pismo je danes ganljiv dokument, kaj je našim ljudem tedaj pomenila slovenska šola. Navajamo ga zato v celoti:

«Tovariši in tovarišice!

Po 25. letih najhujšega suženjstva, ko je velik del naše dežele svoboden in se sovražnik že zvija v poslednjih krčih, se odpirajo po naših vaseh ljudske šole in se postavljajo temelji novemu šolstvu na Primorskem.

Naša mladina, ki so jo toliko let «vzgajali» tujci, vas čaka s hrepenečim srcem, da ji prinesete toplo besedo v domačem jeziku. Izruvati bo treba mnogo plevela, ki ga je zasejal sovražnik, stalo vas bo mnogo truda, preden boste ustvarili narodne šole v pravem pomenu besede in vpeljali našo mladino v novi red. Prva dolžnost vsakega učitelja je, da v tesnem sodelovanju s starši vzgaja svoje učence v narodnem duhu, v duhu socialne pravičnosti in demokratičnih načel, to je v duhu OF slovenskega naroda.

(Konec jutri)

Božena Bornova, ki jo vidimo na sliki, je stara 20 let in so jo v Jugoslaviji proglasili za miss avtomobila 1970. V tem svojstvu bo tekmovala na volitvah za miss avtomobila za leto 1970, ki bodo v Turinu v času avtomobilskega salona

PONOVNO O PROBLEMU, KI POSTAJA IZ DNEVA V DAN BOLJ PEREČ

Najbolj zastrupljen zrak ima prestolnica Japonske

Znanstveniki postajajo vedno bolj pesimistično razpoloženi - Kdo naj ustavi sedanjo motorizacijo, kdo naj zavre industrijski razvoj - Nogavice so se raztopile

Pred nedavnim smo na kratko zabeležili opozorilo, rekli bi celo alarmni klic švicarskega znanstvenika Piccarda mlajšega v zvezi s tem, kar se obeta civiliziranemu svetu, če v najkrajšem času ne spremeni svojega načina življenja. Piccard je govoril o zastrupljenju voda in ozračja. Po njegovem grozi človeštvu nevarnost, da se v tridesetih letih — zaduši. Danes se k temu problemu vračamo, saj so pred nedavnim celo v Združenih narodih o tem ponovno razpravljali in je bil tudi predsednik italijanskega senata Amintore Fanfani glede tega zelo oster. V zvezi s tem bomo navedli nekaj konkretnih podatkov:

Znano je, da porabi en avtomobil za to, da izgori v njegovem motorju en liter bencina, 16 kg zraka. Če pa opravi en avtomobil srednje kubature 1.000 kilometrov poti, potroši toliko kisika, kolikor ga potrebuje odrasel človek v enem letu. Res je, da je 1.000 kilometrov lepa razdalja — od Trsta do Milana in nazaj, vendar porabi človek v enem letu veliko kisika. K temu dodajmo še dejstvo, da je na svetu nad 200 milijonov avtomobilov.

Toda avtomobil, ki drvi po cesti, ne troši le veliko človeku nujno potrebnega kisika, pač pa pušča za seboj tudi veliko več ali manj strupenih ali vsaj zdravju škodljivih plinov in drugih tvarin, kot n. pr. katramskih spojin, ogljikovih saj, kancerogenih vodikovih hidratov, nekancerogenih vendar škodljivih ogljikovih oksidov, ki škodujejo rdečim krvničkam, nadalje pušča avtomobil za seboj žveplast anhidrid, razne dušikove sestavine, žveplene sestavine in spojine in tudi svinec.

Menda bi bilo odveč, poudarjati, da gre v gornjih primerih v pretežni večini za strupe, ki škodujejo vsem živim bitjem. Tudi flori in ne samo favni.

Sicer pa ne smemo prtiti vse krivde izključno motorju in motornim vozilom nasploh. Avtomobilskim motorjem in avtomobilskim izpuhom je treba dodati še neštete druge činitelje, ki prav tako zastrupljajo zrak. Pomislimo le na vedno večje število tovarniških dimnikov, ki ob raznih velikih industrijskih centrih preraščajo že v prave gozdove dimnikov in bruhajo v zrak noč in dan in iz leta v leto ogromne količine dima, ki prav tako vsebuje veliko strupov in drugih kvarnih sestavin. Pomislimo nadalje na velikanske količine kemičnih sredstev, ki jih z ročnimi in vedno večjimi motornimi brizgalkami, po nekod tudi z letali raztresamo po nasadih in raznih kulturah in ti strupi prepajajo zemljo in kulture in nato s padavinami odtekajo v vodne tokove in v morje, ki jih tudi zastavljajo.

Da zadeva, o kateri govorimo, ni tako preprosta, je jasno. Kdo bi se danes upal ustaviti avtomobilsko industrijo in zahtevati od milijonov ljudi, naj se odpovedo udobju avtomobila. Kdo bi se na račun zgoraj nakazanih nevarnosti upal zahtevati od sveta, naj preneha z industrijskim razvojem in naj celo obstoječe tovarne zapre. Takšne zahteve bi bile celo smešne. In vendar se je o nevarnosti, ki s te strani grozi človeštvu, razpravljalo pred leti in tudi pred nedavnim v Združenih narodih. In tudi sam generalni tajnik Združenih narodov U Tant je spregovoril o tem in prenesel v «stekleno palačo» v New Yorku pozive in želje, pogosto že resna opozorila znanstvenikov, ki so navedli ne-le že zgoraj prikazane nevarnosti, pač pa tudi mnogo bolj neposredne in otipljive dokaze.

Vzemimo nekaj takih primerov. Življenjska doba se, posebno po zadnji vojni, naglo daljša. Pravzaprav se je daljšala in se ne daljša več. Vsaj v razvitih krajih ne, kajti če je poprečna življenjska doba v Italiji že 70 let, je poprečna doba v Milanu 67 let. Strokovnjaki pravijo, da je temu kriv smog. Toda Milan je velikanski konglomerat prvenstveno industrijskega značaja in ker je v povojnih letih vsrkal ogromne množice ljudi iz bolj zdravih hribovskih krajev, so posledice inurbacije na dlani. Toda za Združene države te ne velja in ne moremo govoriti o posledicah nagle inurbacije. In vendar se je poprečna življenjska doba v Združenih državah v samih zadnjih dveh letih skrčila za 4 mesece. In strokovnjaki pravijo, da je treba to pripisati izključno vedno večji zastrupitvi ozračja.

Tu so navedeni konkretni podatki, ki pa se nanašajo na obsežne študije in je možno tem trditvam tudi oporekati. Toda bolj drobni, zato pa bolj zgovorni primeri prav tako govore o izredno nevarni zastrupitvi ozračja. V New Yorku so v zimi 1967-68, ko je mesto tlačil «klobuk» smoga, napravili poskus, ki je prestrašil tudi največje optimiste. Najlonske nogavice, razobešene na odprtem, so se «raztopile», «razkrojile». Zgodili so se tudi primeri, ko so se «raztopile» najlonske nogavice ženskam na nogah. Sicer pa govore o poraznih posledicah smoga v velikih centrih tudi drugi podatki: v dneh, ko je nad New Yorkom «klobuk» smoga, umre samo od zastrupitve dihalnega trakta najmanj 20 oseb na dan. V Los Angelesu so glede tega še na slabšem in so zabeležili tudi 60 smrti v enem dnevu. Omenili bomo še naslednji podatek: angleški zdravstveni strokovnjaki so ugotovili, da začenjajo angleški otroci izgubljati v najnežnejših letih zobe tudi na račun zastrupljenega ozračja.

Najbolj prizadeto mesto na svetu pa ni New York, pa tudi ne Pittsburg, ki je sicer znano kot mesto z največjimi plavži na svetu, pa tudi Los Angeles ne, ki ga obdaja veriga vzpetin, tako da se v mestu ustvarja nepremičen tlak. Najbolj prizadeto mesto, med velikimi središči, je Tokio, kjer na velikanskem področju živi okoli 10 milijonov prebivalcev, koder kroži poldrugi milijon avtomobilov, katerim se v zastrupljenju zraka pridružuje še 70.000 dimnikov najrazličnejših tovarn, delavnic in velikih stanovanjskih blokov s pečmi za centralno kurjavo.

Sicer bi lahko še nadaljevali z nizanjem podatkov, kakršne smo navedli doslej. Toda to je menda že odveč. Znanstveniki so glede tega problema pesimistično razpoloženi. Oni menijo, da se bo poraba goriva, predvsem nafte in naftnih derivatov, podzemeljskega plina in tudi premoga nadaljevala, kar je, kot smo že prej rekli, gotovo. Toda če se bo nadaljevalo po tej poti, brez ustreznih izboljšav se bo ozračje tako prepojilo z ogljikovim hidratom in drugimi spojinami in sestavinami, da sončni žarki, ki se bodo prebili skozi ozračje do zemlje, se ne bodo mogli razpršiti in bo zaradi tega prišlo na zemeljski obli do povišanja temperature, kar bo privedlo do kopnjenja ledenikov in se bodo vode morij tako dvignile, da bodo preplavile vsa obalna mesta. Hkrati pa bo ozračje tako nasičeno s strupenimi plini, da se bo v njem človek dušil.

Gornjemu mnenju znanstvenikov ni potreben noben komentar.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

G. Porzana v Tribbiu

Alfonso Gatto, znani pesnik, ki se nam je nedavno tudi v Trstu predstavil s svojimi uspelimi olji, je napisal spremno pojasnilo v katalogu k risbam v galeriji Tribbio razstavljajočega Giacoma Porzana. Že samo to dejstvo izpričuje kakovostno ustvarjanje tega 45-letnega slikarja, ki se je izšolal na akademiji v Carrari in ki zelo uspešno razstavlja doma in v tujini. Poznamo ga iz nekaterih bienal v Benetkah, s kvadrienal v Rimu in Turinu. Razstavil pa je že večkrat tudi v New Yorku in drugih mestih Amerike.

Porzano je odličen risar, kar potrjuje vsak izmed 17 velikih listov. Niso pa to risbe, izdelane v klasičnem načinu. Čeprav je Porzano vseskozi jasno oblikovno usmerjen, je pa vendar njegovo pojmovanje oblik zelo sodobno. Je pa pri tem prečiščeno do same bistvenosti podanega brez nevažnih podrobnosti olepotičenja in polnil.

Zato v teh risbah prevladuje belina papirja, kljub nekaterim močnim poudarkom temin gostega črtkanja pri izoblikovanju podanih teles. Očividno tvori človek kot tak središčno zanimanje Porzanovega slikarstva. Je pa to pri tem podrejeno, s pesniško struno podanem, pretanjenem grajanju raznih šibkih plati velemestnega življenja. Odtod pojav hippyjev, kadilcev marijuane in še podkupljivo zapeljevanje ženske, s krznom, ženske, ki se v risbah kot taka kaže tudi pod drugimi vidiki in podobno, kot n. pr. značilna risba gospoda s psičkom v naročju in poleg tega tista z beračem. Izrazna moč Porzanove risbe je tako v nekakem humanizmu nove oblikovnosti, ki se kaže v ljudomilem karanju človeških slabosti, kar naj bi bilo ogledalo sicer za premišljevanje prezaposlenim ljudem naše dobe.

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte v svojem delu nadoknaditi izgubljeni čas. Danes bo zadoščeno vaši težnji po novostih.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Na vidiku velike finančne možnosti. Če ste deležni kritik, mora za to obstajati neki razlog.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Dan ne bo zadovoljiv v nobenem pogledu. Tolažbo boste našli v družinskem krogu.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Z ognjevitim navdušenjem se boste lotili reševanja nekega vprašanja. Skušajte odpraviti sorodniški spor.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Kritično preučite izjemno ugodno ponudbo. Prilagodite se razmeram in vsi vam bodo hvaležni.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Energično odpravite nered v poslovni ustanovi. Neka nerazpoložena oseba vas bo razburila.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Poslovna organizacija, ki ji pripadate, se bo povečala. Bodite skromni v svojih zahtevah.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Glede finančnega položaja ste lahko povsem brezskrbni. Povečali boste svoj ugled.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Da bi odpravili neko profesionalno napako, ugotovite, kdo jo je zakrivil. V čustvenem pogledu bo vse prav.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Kmalu boste dosegli svoj cilj. Izboljšajte kakovost dela. Ognite se nepotrebnim diskusijam.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) To pot vam delo ne bo nudilo zadovoljstva. Odpovejte se vlogi razsodnika v sporu.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne ozirajte se na kritike, kakor tudi ne verujte pohvalam. Med vami in starejšimi v družini ne bo razumevanja.

Rafael Perhauc: Delež Slovencev pri uporu mornarjev v Boki Kotorski leta 1918

XIV

Bil je med tistimi osmimi uporniki, katerim je sodilo naglo sodišče v Kotoru med 7. in 10. febr. 1918. Obsojen je bil na degradacijo in na 10 let stroge ječe, poostrene z enodnevnim postom in trdim ležiščem vsake 3 mesece.

Iz obrazložitve obsodbe zvemo za kakšno «hudodelstvo» so ga obsodili:

«Svojevoljno je odprl skladišče streliva in delil mornarjem orožje. Ves čas med uporom je hodil okrog s pripravljeno pištolo in večkrat se je peljal z motornim čolnom na križarko Georg in na druge ladje. Moštvo ga je strumno pozdravljalo in on je odobraval mornarjem odhod na kopno. Iz tega lahko zaključimo, da je imel Bajželj vodilno vlogo pri uporu. Mornarje je z orožjem silil, da so opravljali službo na ladji».

Štabni podoficir Horowicz je bil pred naglim sodiščem priča proti Bajžlju. Obrazložitev dalje navaja:

«Priči Horowitczu, ki se je vključil v komite mornarjev na povelje oficirjev, je uperil Bajželj, ko je to zvedel, dve pištoli na prsa in pri tem kričal «ti ničvrednež, ti vohun oficirjev». Bajželj je zahteval od komiteja na Georgu, naj se Horowitcz ustreli, do tedaj pa ga je dal zapreti.»

Vendar Bajžlja ni doletela najhujša kazen, ker je sodišče upoštevalo «da ni bil do tedaj še kaznovan in da je bil zaradi dogodkov razdražen ter da je bilo njegovo vedenje v splošnem dobro».

(Arh. vjesnik IX-1967, str. 27)

Bajžlja in Szekacsa, slednji je bil obsojen na 5 let ječe, so takoj po izrečeni obsodbi odpeljali v Sremsko Mitrovico v tamkajšnjo jetnišnico.

Kako je kasneje končal svoje življenje «rdeči» upornik Bajželj, nam opisuje časnikar J. Vidic:

«V Stražišču sem zvedel, da je Franc Bajželj živel po prvi svetovni vojni v Grosuplju in da je delal v tamkajšnji tovarni vrvi. V drugi svetovni vojni sta se dva njegova sinova priključila beli, dva pa plavi gardi. Franc Bajželj in njegovi štirje sinovi so padli v borbi proti partizanom, v borbi proti svobodi in neodvisnosti, v borbi proti rdeči zastavi. Kako čudna so pota človeške usode. V Boki Kotorski je Franc Bajželj visoko dvignil rdečo zastavo in nameraval ustreliti vsakogar, ki bi jo hotel omadeževati. 25 let kasneje pa je sam padel v borbi proti idejam, ki so jih nosili borci z rdeco zastavo».

(Nedeljski dnevnik, Ljubljana, 18.2.1968)

* * *

V nadaljevanju navajamo imena mornarjev-upornikov Slovencev, ki so bili zaradi uporniških dejanj obtoženi in so bili v zaporih do 17. oktobra 1918, ko jim je bilo objavljeno, da je sodni postopek proti njim prekinjen (abolicija) in so jih izpustili iz zaporov:

2. Ivan VNUK, mornar 1. razreda, rojen v bližini Ptuja (Ptujsko polje), vkrcan ne križarki Georg, je bil med zelo aktivnimi uporniki. Obtožen je bil:

«1. februarja je z vzklikom ‚dvanajst je ura' zbil s puško stensko uro, ki je visela nad stražarsko mizo na palubi, ter je vpijoč ‚hura' drvel oborožen pred oficirsko menzo, kjer je s puškinim kopitom razbil okenčka menze, polomil nekoliko pušk in jih vrgel v morje, ter je vrgel 10 kg težko cev proti oficirski menzi; da je proti mornarju, ki je hotel pomagati težko ranjenemu kapitanu korvete Zippererju, vrgel neki predmet; da je 2. februarja do iznemoglosti kričal ‚rdeča zastava se ne sme sneti, ona mora ostati na vrhu jambora čeprav vsi nastradamo'; ker je bil vedno oborožen in se je prostovoljno javljal v patrulje in je nagovarjal, naj ladijsko topništvo odgovori na ogenj baterij na okoliških hribih, ki so streljale na vojno ladjo Rudolf.»

(Arh. vjesnik IX-1967 stran 39/1)

Rušilec BALATON, leto gradnje 1912, iztisnina 850 ton, hitrost 32 m milj, posadka 99 mož. Istega tipa so bili tudi rušilci: TATRA, ORJEN in CSEPEL

3. Srečko LOVIŠČEK, nadkurjač, rojen 18. novembra 1884 v vasici Nekovo, Ajba pri N. Gorici, je bil vkrcan na torpednem rušilcu Dinara. O njem piše Plaschka, da je bil navdušen socialni demokrat, ki je redno čital neki slovenski časopis in Arbeiterzeitung. Lovišček je bil obtožen: «Ker je odšel brez odobrenja ladijskega komandanta kot delegat mornarjev 2. februarja na križarko Georg; ker je glasoval za rdečo zastavo in se nasproti komandantu izrazil, da se moramo pokoriti, ker moštvo zahteva demokratičen mir». Lovišček je bil tudi med prvimi štiridesetimi uporniki, ki so prišli pred naglo sodišče, ki pa je njega in še drugih 31 obtožencev predalo na sojenje rednemu vojaškemu sodišču. *ibidem 77/1).*

4. Franc CVELF (Zwölf), podoficir, rojen v Predjami pri Postojni, je bil dodeljen na službovanje pri telegrafskem skladišču v Kumboru. Obtožen je bil zaradi aktivnega sodelovanja pri uporu *(ibidem 54/2).* Avtor tega dela ga je osebno poznal.

5. Franc PETERNEL, mornar 2. razreda, rojen 27. 3. 1893 v Dovjah pri Mojstrani. Vkrcan na ladji Georg. *(ibidem 49/70).* Peternel in vsi v nadaljevanju imenovani mornarji-uporniki so bili obtoženi zaradi aktivnega sodelovanja pri uporu.

6. Alojz GREGORIN, mornar 1. razreda, iz širše okolice Trsta, vkrcan na Georgu (42/13).

7. Andrej PRAŠELJ (Prassel), mornar 2. razreda, iz širše okolice Trsta, vkrcan na Georgu *(ibidem 52/95).* Prešlja in Gregorina se dobro spominja kot Slovenca sovkrcani na Georgu Viktor Žužek.

8. Jožef ŠČUKA, podoficir, iz širše okolice Trsta, vkrcan na Karlu VI. *(65/16)*

9. Alojz MURN, militarizirani delavec, vkrcan na ladji Gaea. Ni znano, od kod je doma. Kot Slovenca ga pozna sovkrcani podoficir Franc Štros iz Celja. *(ibidem 60/21).*

10. Anton MARC, mornar 2. razreda iz Bazovice pri Trstu, vkrcan na Georgu *(ibidem 44/32).* Umrl v Bazovici leta 1954.

11. Josip RODIČ, podoficir, iz Ljubljane. Vkrcan na Karlu VI. *(ib. 68/42).* Rodič je bil v zaporu hudo bolan in je napravil 22. aprila oporoko, katero sta podpisala kot priči Ivan Vnuk in Anton Marc *(oporoka je v Muzeju v Piranu).*

12. Jožef JEŽEK, mornar 2. razreda iz Ljubljane, v službi v podmorniški bazi *(ib. 57/12).* Ježek sporoča v pismu z dne 22. avg. 1918 iz zapora Sv. Ivan pri Kotoru prej imenovanemu Rodiču, ki je tačas v zaporu v trdnjavi Kavač pri Kotoru, da bo začel prihodnji mesec proces *(pismo v Muzeju v Piranu).*

(Nadaljevanje sledi)

PREJELI SMO

PRIKLJUČENJE ISTRE JUGOSLAVIJI. Sjevernojadranski institut JAZU, Rijeka. Tisk Grafično zanatsko preduzeće «Tipograf», Rijeka 1968.

PROTEUS 1970 št. 9-10. Izdaja Prirodoslovno društvo Slovenije.

BOREC, 1970 št. 5. Iz vsebine: Ob petindvajsetletnici zmage nad fašizmom. Franc Kosmač: Ob osvoboditvi Ljubljane. Drago Košmrlj: Naše prelomno obdobje. Tone Krašovec: Petindvajset let razvoja in pogled naprej. Milan I. Obradović: Prebivalstvo — poglavitni dejavnik varnosti. Florjan Laimiš: Nikoli ne bomo pozabili: Uporniško gibanje na črni celini. Albina Lapanja - Zmaga: V Slovenski Benečiji. Andrej Pagon - Ogarev: Okupatorjev zločin v Brdih nad Gornjo Kanomljo. Kulturna panorama. Likovna umetnost.

SOCIJALIZAM, jun 1970. Časopis Saveza komunista Jugoslavije.

GRLICA 1969 - 1970 št. 4-5. Revija za glasbeno vzgojo

RODNA GRUDA, junij 1970. Revija za Slovence po svetu. Izdaja Slovenska izseljenska matica, Ljubljana.

KLADIVO, Dunaj, junija 1970. Cajtenge za koroške Slovence. Lastnik izdajatelj, založnik: Slovenska kulturno politična organizacija. Uredništvo in uprava: 1080 Wien, Skodgasse 20/613.

Camillo Medeot: STORIE DI PRETI ISONTINI INTERNATI NEL 1915. Quaderno di «Iniziativa isontina», Gorizia.

LA REGIONE FRIULI - VENEZIA GIULIA. Documentazione a cura degli uffici della programmazione. Gennaio - marzo 1970.

PROSPETTIVE ASSISTENZIALI. Attualità e notizie dell'Unione Italiana per la promozione dei diritti del minore. Ottobre 1969-marzo 1970.

RIVISTA FINSIDER. Marzo 1970. Gruppo IRI - Finsider.

Ernst K. Wagner - Franco Cortigliano: ALL'OMBRA DEL PASSATO. Il soldato tedesco nella propaganda dei comunisti italiani. Edizioni Mundus, Roma - Milano.

QUATTRO ANNI DI ATTIVITA' PER LA NOSTRA VALLE 1959-1963. Regione autonoma della Valle d'Aosta.

Andreas Moritsch: DAS NAHE TRIESTER HINTERLAND (Wiener Archiv für Geschichte des Slaventums und Osteuropas. Aufl. Hermann Böhlhaus Nachf., Wien - Köln - Graz 1969.

ACTES du IV congres international de speleologie en Yougoslavie 12-26 IX 1965) Tom III. Tom 4-5. Biospeleologie - speleologie prehistorique. Federation yougoslave de speleologie, Ljubljana 1968, 1969.

GUIDE de l'excursion à travers le Karst Dinarique. Union yougoslave de speleologie. Ljubljana 1965.

GUIDE de l'excursion à travers le Karst classique. Societe de l'exploration des grottes de Slovenie. Ljubljana 1965.

RESUMES DES COMMUNICATIONS (IV congres international de speleologie en Yougoslavie. Ljubljana 1965.

LIBRI E RIVISTE D'ITALIA. Rassegna bibliografica mensile n. 239, 240, 241, gennaio 1970, febbraio 1970, marzo 1970 Presidenza del consiglio dei ministri, Roma.

Slovensko gospodarsko združenje — AVTOMOBILSKA OCENJEVALNA VOŽNJA 1970.

INFORMAZIONI. Notiziario bimestrale dell'Ente italiano della moda. Aprile 1970.

Veljko Mratović: DRUŽBENA IN POLITIČNA UREDITEV SFRJ - Učbenik za srednje šole. Cankarjeva založba, Ljubljana 1970.

RADIO VELE VIDEO

PETEK, 3. JULIJA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 11.50 Trobentač James; 12.10 Vzroki nesreč pri otrocih; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Klavirski duo; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sodobni slov. skladatelji; 19.10 Cesarini Sforza: Pravo in krivo; 19.25 Melodije; 19.45 «Beri, beri rožmarin zeleni»; 20.00 Šport; 20.35 Delo in gospodarstvo; 20.50 Operna glasba; 21.35 Lombardo in njegov ansambel; 21.50 Jazz.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Festival furlanske popevke; 15.45 Radijska priredba; 16.15 Med prijatelji glasbe.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 16.30, 17.00, 18.00, 20.15 in 23.30 Poročila; 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.40 Vesela glasba; 9.45 Plošče; 10.30 Parada plošč; 11.00 Popevke; 11.30 Melodije in ritmi; 11.45 Glasba in pesem; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.30 Mali umotvori velikih mojstrov; 15.00 Popevke; 16.00 Prenos RL; 18.10 Vaši pevci; 18.30 Pripovedovalec; 18.45 Poje Johnny Hollyday; 19.00 Dunajske melodije; 20.00 Orkester Teath; 21.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.00 Vi in jaz; 12.10 Kontrapunkt; 13.15 Program z Modugnom; 13.30 Strnjena komedija; 14.00 in 16.00 Popoldanski spored; 16.20 Program za mladino; 19.05 O glasbi; 19.30 Luna park; 20.50 Folklora v salonu; 21.20 Simf. koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti; 9.00 Plošča za poletje; 9.35 Orkester; 10.00 Radijska priredba; 10.15 Poje Bobby Solo; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Pet vrtnic za Milvo; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako? 15.00 Poljudna enciklopedija 15.40 Poletje ob morju; 16.00 in 16.35 Plošča za poletje; 17.55 Glasbeni aperitiv; 19.30 Po večernih vesteh Tour de France; 20.10 Večerni program; 22.10 Glasbeni spored; 22.43 Radijska priredba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Glasba in podoba; 11.20 Plošče resne glasbe; 12.20 Klavirske skladbe; 13.00 Smetana in Dvorak; 14.00 Glasba izven programa; 15.00 Mozartov oratorij K 118; 17.10 Angleščina; 18.15 Lahka glasba; 18.45 Kulturno življenje; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Preventivno zdravstvo; 21.30 Med zgodovino in legendo.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.10 Odrska glasba; 10.20 Scarlatti in Porpora; 11.45 Violončelist Pjatigorski; 14.45 Komorna glasba; 15.30 Simf. glasba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 Poročila; 7.50 Rekreacija; 8.15 Inform. oddaja; 9.10 Operna matineja; 10.05 Pionirski tednik; 10.35 Narodna glasba iz Indonezije; 11.15 Pri vas doma; 13.10 Gounod: I. slika opere «Faust»; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Čez polja in potoke; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Veliki valčki; 16.30 Napotki za turiste; 16.35 Glasbeni intermezzo; 16.40 Iz romunske ljudske in umetne glasbe; 17.00 Vsak dan za vas; 18.10 Človek in zdravje; 18.20 Koncert po željah; 19.00 Aktualnosti; 19.15 Dobimo se ob isti uri; 19.50 Ogledalo našega časa; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Trio Franca Sušnika; 21.00 Zbor RTV Beograd; 21.30 «Top - pops»; 21.15 Oddaja o morju; 23.15 Zvoki z logov domačih; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Jazz pred polnočjo.

ITAL. TELEVIZIJA

13.00 Tretja življenjska doba; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 «I solisti veneti»; 19.15 Dokumentarec: Corsica viva; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV tednik; 22.00 Skupno življenje; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Tour de France; 21.00 Dnevnik; 12.15 Morske zgodbe; 22.20 Boomerang.

JUG. TELEVIZIJA

21.00, 24.20 Poročila; 15.00 Wimbledon: Teniška tekmovanja moških parov; 18.50 Sebastijan in odrasli; 19.15 Obzornik; 19.30 Mladinski klub; 20.05 Borbene pesmi; 20.15 Plamen — 50 let ZKJ; 21.35 Jutro — jugoslovanski film; 23.05 Malo jaz, malo ti.

PO 6. ETAPI KOLESARSKE DIRKE PO FRANCIJI

Merckx zamenjal Ziliolija na čelu skupne lestvice

Peta etapa «Toura» je bila razdeljena na dve poletapi Lisieux - Rouen in Rouen - Amiens. Prvo so imenovali «supersprint», ker je bila relativno kratka, samo 94,5 km. V sprintu večje skupine tekmovalcev je bil najhitrejši Walter Godefroot, ki je prevozil razdaljo v 2 urah 05'02". Za njim so privozili na cilj Van Ryckeghem in de Vlaeminck. V skupni lestvici Godefroot po 5. etapi je 3. za Ziliolijem in Eddyjem Merckxom.

V šesti 230 km dolgi etapi od Rouena do Valenciennesa je zmagal Belgijec Roger de Vlaeminck. Na skupni lestvici je vodstvo prevzel Eddy Merckx, ki je zamenjal klubskega tovariša Ziliolija. Na drugem mestu je še en Belgijec, Godefroot, na tretjem pa zasledimo dosedanjo rumeno majico Italijana Itala Ziliolija, današnjega zmagovalca Belgijca De Vloemincka.

VČERAJ V WIMBLEDONU

Rosewall v finalu Drugo srečanje so prekinili

Prvi finalist letošnjega mednarodnega teniškega prvenstva «open» v Wimbledonu je že znan. To je Avstralec Rosewall, ki je premagal domačina Taylora v štirih setih. Drugo polfinalno srečanje med Avstralcem Newcombom in Špancem Gimenom so prekinili po dveh setih zaradi dežja. Ob prekinitvi je bil v vodstvu Avstralec.

Po današnjih dvobojih lahko pričakujemo čisto avstralski finale, med Rosewallom in Newcombom.

ATLETIKA

Vera Nikolič je na svojem prvem nastopu na Danskem doživela poraz. Na progi 800 m je bila namreč druga za domačinko Damm - Olesen. Tekmovalke so tekle po zelo razmočeni stezi in je zato tudi čas bil na koncu dirke zelo slab. Damm - Olesen je tekla v času 2'07''5, Nikoličeva pa je bila za 4 desetinke sekunde počasnejša.

KOTALKANJE

V Velenju je te dni 5. kotalkarski kriterij, katerega se udeležuje 70 tekmovalcev iz 7 držav. Danes je bil na sporedu obvezni del za ženske. Na prvih treh mestih najdemo po predvidevanju tri predstavnice Zvezne republike Nemčije. Prvo mesto je zasedla S. Müllerbach. Jutri bodo na vrsti še druge točke sporeda.

NOGOMET

Letošnji tekmovalni koledar za italijansko nogometno prvenstvo ne bo mogel vzbuditi nobenega suma, da je pristranski. Sestavil ga bo namreč, kot je to že zdaj v modi, moderni «computer», v katerega bodo vstavili vse potrebne podatke. Izid bo znan verjetno 28. ali 29. tega meseca.

PLAVANJE

Mirjana Šegrt je dosegla dva zelo dobra rezultata na plavalnih mitingih v Nemčiji. V Berlinu je plavala na progi 200 m v metuljčkovem slogu v času 2'27''9, kar je za precej boljše od dosedanjega jugoslovanskega rekorda in je obenem drugi letošnji najboljši čas v Evropi. Na mitingu v Leipzigu pa je preplaval 100 m prosto v času 1'02''6.

KOŠARKA — TEDENSKI KOMENTAR

Najmlajši košarkarji Poleta na Općinah teden dni pod vodstvom prof. Pavloviča

Organizacijski uspeh Borovega turnirja v minibasketu

V tem tednu sta dva dogodka važna za našo košarko:

1. uspeli turnir minibasketa, ki je bil v nedeljo na stadionu «Prvi maj»;
2. prihod priznanega slovenskega trenerja Mika Pavloviča na Općine, kjer bo imel tečaj.

«POKAL BORA»

Turnir v minibasketu, ki ga je priredilo ŠZ Bor v nedeljo na stadionu «Prvi maj», je pokazal naslednje:

1. da slovenska košarka lahko računa tudi na najmlajše. Bor in Polet sta namreč postavila na igrišče dobri ekipi, ki se sicer nista borili za prvo mesto, sta pa pokazali (Polet v nekoliko večji meri), da že skromno obvladata tehnične prvine. Kar pa je važno, je to, da si tudi naši najmlajši ustvarjajo košarkarsko miselnost, česar še pred kratkim ni bilo.
2. da je treba v še večji meri širiti košarko med najmlajšimi prav s prirejanjem takih turnirjev, ki najbolj navdušujejo mladino. Za mladega igralca je izredne važnosti agonističen nastop, kjer lahko spontano pokaže svojo osebnost. Drugi način, kako pridobiti čim več mladine, je ustvaritev raznih centrov minibasketa, kjer bi se lahko naši mladi igralci zbirali. Odveč je seveda pripomniti, kake važnosti je tako zbiranje mladine.

Po končanem turnirju smo vprašali za mnenje trenerje nastopajočih ekip.

FRIZZATI (trener prvouvrščene ekipe Mivar): «Turnir je nedvomno uspel in zadovoljni smo, da smo osvojili prvo mesto, čeprav moram pripomniti, da so se tudi druge ekipe dobro in korektno borile. Upati je, da bomo kmalu priča podobnim turnirjem, kajti le z igranjem je mogoče navdušiti mladino in jo pridobiti.»

A. SOŠIČ (trener drugouvrščene ekipe Polet): «Organizacija je bila nedvomno dobra. Škoda, da je bil Mivar premočan. Vsekakor pa smo bili priča lepim in korektnim tekmam.»

MARI (trener ekipe Bora): «Za nas je bil ta turnir najprej uspešen zaradi dobre organizacije. Poleg tega je naše društvo prvo v Trstu, ki je priredilo turnir v minibasketu za pokal kakega društva, to je «Pokal Bora». Nedvomno pa je bil ta turnir plačilo za plodno in požrtvovalno delo v minibasketu. Naj omenimo še, da tudi tehnično naša ekipa ni zaostala za drugimi, kar je seveda vsekakor spodbudno.»

COMICI (trener Servolane): «Turnir nas je razveseljivo presenetil. Organizacija je bila enostavna in zato tem bolj uspešna. Vsi smo se počutili kot doma in upamo, da nas bo Bor tudi prihodnje leto povabil.»

PAVLOVIČ PRI POLETU

Priznani slovenski košarkarski trener, bivši trener ljubljanske Olimpije in eden največjih poznavalcev košarke v Jugoslaviji, prof. Milutin Pavlovič bo imel tečaj na Općinah od sobote 4. julija, do nedelje, 12. julija.

Pavlovič je že svoj čas držal tečaj našim košarkarjem in trenerjem. Tokrat pa bo ljubljanski strokovnjak v glavnem treniral openske ekipe (in to vsa moštva Poleta). Treniral bo 5 ur dnevno, kar bo seveda izredno koristilo Poletovim košarkarjem, saj ima Pavlovič prirojen čut za treniranje najmlajših.

b. l.

PRED JUTRIŠNJO PONOVITVIJO KOTALKARSKE REVIJE POLETA NA OPČINAH

Z resnim delom in zdravimi načeli stopa ŠD Polet po pravilni poti

Napori društva in prizadevanja trenerja Vitta so že obrodili prve sadove

V zaključnem dnevu enoletne športne sezone Poleta, ki je bil pred dvema tednoma na Općinah, je morda najbolje uspela kotalkarska revija. To pa zato, ker je pri tej manifestaciji nastopilo veliko število najmlajših, ker je bila revija tehnično in organizacijsko dobra in ker je za nas kotalkanje še novost. Prijetna novost pa navduši.

Ponovitev jutri, v soboto, 4. julija

Zaradi velikega uspeha revije bodo openski kotalkarji ponovili prireditev jutri zvečer, v soboto, 4. julija. Predvajali bodo celotni spored. Torej tudi drugi del, ki so ga morali pred dvema nedeljama prekiniti zaradi slabega vremena. Spored bo trajal približno dve uri in pol in bo med drugim vseboval nekatere novosti.

Vprašali smo trenerja kotalkarske sekcije Poleta Maria Vitto, če bodo nastopili tudi izven vasi. «Prav to sem mislil povedati,» pravi Mario, «nastopili bomo še v Padričah in v Nabrežini. Morda pa bomo šli tudi v Jugoslavijo.»

USTANOVITEV SEKCIJE

Kotalkanje se je torej na Općinah zakoreninilo. Mladina je nad to športno panogo navdušena. «In kako ne bi,» nadaljuje Vitta, «ta šport duševno in telesno izoblikuje malega atleta. Otrok spozna lepoto glasbe, se telesno okrepi in se navadi reda.»

Trener kotalkarjev Poleta Mario Vitta

Voditelji Poleta so se zavedali tega in so zato tudi pred letom ustanovili kotalkarsko sekcijo. «Pri tem,» pravi Marino Košuta, «smo skušali zajeti v svoje vrste tudi najmlajše. Kajti zavedamo se, da je bodočnost vsakega našega društva mladina in najmlajši.»

V začetku je bil seveda najtežji problem trenerja, kajti za naše razmere je bilo kotalkanje novost. Društvo je dobilo za trenerja iznajdljivega in delovnega Maria Vitto, ki se je kmalu naučil slovenščine, in se je z velikim zanosom lotil treniranja najmlajših. Mislim, da je uspeh openskega trenerja z mladino zgoščen v tem njegovem stavku: «Skušam dati mladini tokar sam čutim — samega sebe. Bolj kot trener skušam biti prijatelj svojih varovancev, čeprav moram biti v določenem trenutku odločen, tako da se kotalkarji vedno zavedajo resnosti dela.»

RESNO DELO

Uspeh zaključnega dneva je torej sad resnega dela . . . «Prav gotovo, čeprav je uspehu botrovalo delo društva, kotalkarjev in openskih družin samih, ki so se z velikim navdušenjem lotili raznih del (od pripravljenja oblek, koreografije, glasbe itd.) in so s tem pokazali navezanost na našo sekcijo in na društvo, predvsem.»

Trenutno ima Polet na razpolago naslednje kotalkarje (32 jih je in nekateri obetajo prav dobro): Andrej Križnič, Rosana Škerlavaj, Janez Beličič, Silvia Semoli, Pavel Sedmak, Zdenka Hrovatin, Julijana Sosič, Suzana Sosič, Lorena Vaclik, Gabrijela Jugovič, Lucijana Hrovatin, Morana Sosič, Nives Košuta, Ivo Volpi, Peter Filipčič, Dolfi Purič, Vera Volpi, Tatjana Sosič, Tatjana Malalan, Alda Sosič, Mario Garovello, Andrej Sedmak, Monika Sosič, Kristina Kovačič, Robert Kovačič, Marino Feraglia, Pavel Kalc, Fulvija Berginc, Egon Malalan, Jadranka Košuta, Damjana Benčina, Pavel Save.

BODOČNOST

Lepa skupina ljudi, ki vestno in požrtvovalno trenira. Polet si je namreč s kotalkanjem zastavil nekaj upravičenih ciljev: povečati število kotalkarjev, priprava podobne revije še drugo leto, nastop na italijanskem prvenstvu, kjer bi se morali openski kotalkarji («Seveda če bodo pridno trenirali» pravi Vitta) dobro odrezati.

Od prvih dni avgusta do polovice septembra pa bo na Općinah poseben tečaj za novince.

Kot vidimo, ima Polet vse pogoje, da uspe tudi s kotalkanjem. Zdrava športna «politika», ki jo vodi openско društvo, ki ima kot glavni cilj zbiranje slovenske mladine okoli sebe, je torej dala in daje zasluženе sadove.

b. l.

Športno društvo Polet z Općin bo na splošno željo še enkrat ponovilo svojo

KOTALKARSKO REVIJO

Ponovitev bo v soboto, 4. julija, ob 21. uri na dvorišču Prosvetnega doma na Općinah.

Kljub začetnim težavam so Devinčani opravili zadovoljivo nogometno sezono

V okviru vinske razstave v Nabrežini bodo danes nagradili najmlajše nogometaše ŠD Devin - Štivan

S koncem nogometne sezone se je končala tudi športna sezona 1969-70 za ŠD Devin - Štivan. Panoga v kateri je ŠD iz Devina najbolje zastopano je namreč nogomet. Prva ekipa, ki je v tej sezoni prvič uradno nastopala v 3. amaterski ligi, v skupini L, v kateri tekmuje večina slovenskih nogometnih ekip iz tržaške pokrajine, je 17. maja odigrala zadnjo tekmo prvenstva z openskim Libertasom in ker je izgubila z rezultatom 3:1 je pristala na zadnjem mestu lestvice. Ta končni rezultat ni prišel nepričakovano za Devinčane: prvič po tolikih letih, ko so igrali nogomet izključno na «gmajni», so redno in z veliko resnostjo v plavo - rdečem dresu nastopili na nabrežinskem pravokotniku in to pred uradnimi sodniki nogometne federacije. Izkazalo se je tudi, da je igra v tretji amaterski ligi ostrejša kot si je mlado devinsko moštvo predstavljalo, saj je bilo navajeno igrati le v raznih prijateljskih tekmah. Za ŠD pa je predvsem in nadvse pozitivno dejstvo, da se je ekipa skozi celo prvenstvo vedno polnoštevilno predstavila.

Devinčani so po zadnji tekmi imeli v nabrežinski gostilni prijetno zakusko, po kateri so že kovali načrte za prihodnjo sezono. Po zaključku športne sezone je društvo organiziralo dvodnevni izlet v Ljubljano na ogled tekem za svetovno prvenstvo v košarki, ki (zahvaljujoč se vsestranski pomoči svojega podpredsednika Vilka Metlikovca) je zelo lepo uspel. Izleta se je udeležilo osemnajst članov, skupno s predsednikom dr. Dragom Legišo in podpredsednikom Vilkom Metlikovcem. Po odhodu iz Devina, v soboto 23. maja, so si Devinčani ogledali tekmo Italija - Rusija, ki se je končala z zmago Rusov. Za Devinčane, posebno za tiste, ki so bili prvič v dvorani Tivoli, je bil to res edinstven dogodek in zvečer pri večerji v restavraciji Šestica je bilo slišati res laskava priznanja na račun tega krasnega športnega objekta in brezhibne organizacije prvenstva. Po večerji je bil odhod na Bled, kjer so športniki Devina sledili boksarskemu srečanju Benvenuti - Bethea po jugoslovanski televiziji. Prenočili so v Park hotelu. Jutro, ki ga je naznanilo krasno sonce, so Devinčani izkoristili za nepozaben izlet s čolnom na Blejski otok in potem na grad, kjer so si ogledali lepo urejen muzej in od koder so imeli res edinstven pogled na še zasnežene Karavanke in gorenjsko pokrajino. Kosilo v Kranju, obisk letališča Brnik, prihod v Ljubljano, kjer so čakajoč na zadnjo tekmo košarkarskega SP Jugoslavija — Rusija, Devinčani igrali minigolf v tivolskem parku. Po tekmi so se Devinčani podali proti domu kamor so srečno dospeli pozno v noč. Izlet je poplonoma uspel, vsi so bili navdušeni in že so se dogovorili za naslednji izlet na Bled v mesecu septembru, ob priliki svetovnega padalskega prvenstva.

Tudi v mladinskem nogometu je društvo pozitivno zaključilo sezono. ŠD Devin - Štivan se je letos prvič polnoštevilno udeležilo mladinskih iger 1970 v občini Devin - Nabrežina.

V okviru mladinskih iger je Devin - Štivan prevzel organizacijo nogometnega turnirja, katerega sta se udeležili še dve ekipi Ricreatorija iz Sesljana. Obe devinski ekipi sta se lepo predstavili, a vseeno sta klonili bolj izurjenima sesljanskima ekipama, A ekipa Devina je izgubila z rezultatom 1:0, z A ekipo Ricreatorija, B ekipa je klonila s 6:1 drugi ekipi Ricreatorija. Končno stanje lestvice: na prvem mestu je A moštvo Ricreatorija OAPGD iz Sesljana, na drugem mestu A moštvo Devina, na tretjem mestu B moštvo sesljanskega Ricreatorija in na četrtem mestu B društvo Devina.

Turnir je zelo lepo potekal in zapustil zelo dober vtis med «zelenimi» nogometaši (smejo namreč nastopati od 12. do 15. leta starosti). Devinska A ekipa, četudi je izgubila glavno tekmo, je zelo lepo zaigrala in vodstvo društva, če bo mogoče prebroditi finančne težave, že misli na reden nastop moštva na mladinskem prvenstvu prihodnje sezone. Devinsko A moštvo je po občinskem turnirju nastopilo še na pokrajinskem turnirju v sklopu mladinskih iger, kjer je na lestvici zopet na prvem mestu A moštvo sesljanskega Ricreatorija, na drugem mestu A moštvo Brega iz Doline in na tretjem mestu A moštvo Devina. Poleg bronaste kolajne, ki jo je moštvo prejelo na svečanem nagrajevanju 17. junija na stadionu Grezar za tretje mesto na pokrajinskem turnirju, bo ekipa Devina, danes 3. julija, ob 18.00 uri prejela srebrno kolajno za drugo mesto, doseženo v občinskem turnirju. Danes bo namreč skupno z otvoritvijo 9. razstave vin v Nabrežini, tudi nagrajevanje najboljših na letošnjih mladinskih igrah na občinski ravni. Nagrajevanje, ob prisotnosti vseh občinskih oblasti in povabljenih gostov ter ob igranju domače godbe, bo pridobilo na svečanosti in to bo še večja nagrada in vzpodbuda za še boljše udejstvovanje naše mladine.

K. L.

OBVEŠTILO

Odbor SŠI obvešča vse udeležence odbojkarskega, košarkarskega in nogometnega tečaja v Rovinju, naj danes med 19. in 21. uro poravnajo tečajnino na sedežu SŠI v Trstu, Ul. Geppa 9. Tečajniki z Goriškega bodo tečajnino lahko poravnali pri odhodu na tečaj, 26. julija, oz. tečajnice, 4. avgusta.

Športno društvo Breg priredi 12. julija letos tradicionalni enodnevni

izlet v Begunje, Vrbo in na Bled.

Cena izleta 3.200 lir, vključno kosilo na Bledu. Prijave pri vaških zastopnikih do 10. julija.

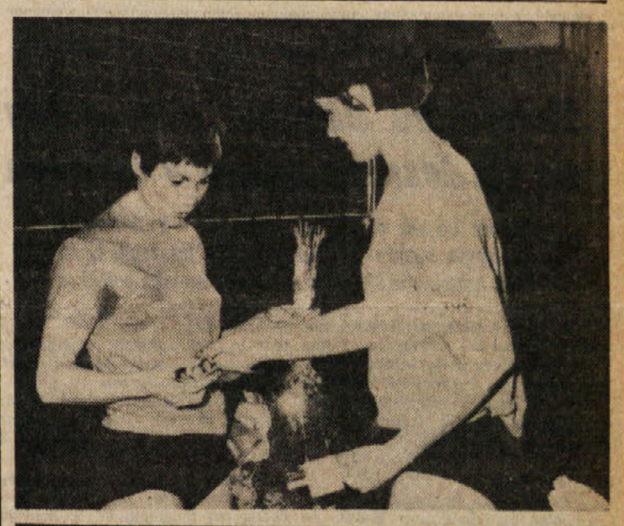

Čeprav je tudi za odbojkarje že napočil čas počitnic, pa v naslednjih mesecih vendarle ne bomo povsem brez kakovostnih prireditev v tem športu. Po pravkar zaključenem moškem turnirju Triestine bodo na vrsti ženske, ki se bodo v Nabrežini potegovale za Trofejo Sokol. To bo prva ženska mednarodna odbojkarska prireditev pri nas, po nastopu češkoslovaške ekipe iz Brna v Trstu, ki se je letos pozimi pomerila s tržaško reprezentanco (na slikah)

NA ODBOJKARSKEM TURNIRJU V TRSTU

Ruda hvezda zmagala 2. Panini, 3. Triestina

Z zmago Paninija, italijanskega državnega prvaka, nad Triestino s 3:1, se je sinoči v Trstu zaključil mednarodni moški odbojkarski turnir, na katerem je sodelovala tudi češkoslovaška šesterka Ruda hvezda, ki je osvojila prvo mesto. Zadnja tekma turnirja je bila borbena in napeta. Obe ekipi sta pokazali več lepih potez, med posamezniki pa je izstopal Jugoslovan Urnaut, ki je nastopal za Tržačane.

Turnir je v celoti uspel zelo dobro. Tržaški ljubitelji tega športa, ki se v zadnjih sezonah pri nas izredno hitro širi in tudi kakovostno raste, so si lahko ogledali razliko med dobro italijansko in vzhodnoevropsko odbojko. Prikazane tekme so potrdile, da so vzhodne ekipe še vedno nedosegljive, vendar pa zaostanek naše odbojke nikakor ni več tak, kot je bil še pred nekaj leti.

Zanimiv je bil tudi nastop Urnauta v vrstah Triestine. Njegova vključitev je ekipo močno okrepila in je potrdila, da bi njegova pomoč Triestini v ligaških tekmah prišla zelo prav. Kolikor ga bo Triestini uspelo dokončno pridobiti že letošnjo sezono, potem prav res ne moremo dvomiti, da bo predstavljal tržaški prvoligaš hudo zapreko za vsako italijansko šesterko. To je nastop Triestine na tem turnirju jasno pokazal.

KOŠARKA

Mednarodni pokal Zadra

Na mednarodnem tekmovanju za «Pokal Zadra 70» so odigrali prvi dve tekmi. V prvi sta se srečali Zadar in Lokomotiva, ki sta uprizorila zelo zanimiv dvoboj, ki se je končal z zmago domačinov 89:80. V vrstah Zadra je igral tudi Ćosić, ki je na koncu zbral 13 košev. Odlikoval se je tudi Kovačič, sicer v nasprotnikovih vrstah, in sam dosegel 37 točk, ki pa niso zadostovale, da rešijo njegovo moštvo pred porazom.

V drugem srečanju sta si stala nasproti Crvena zvezda in Honved iz Budimpešte. Čeprav so na koncu zmagali s pičlo razliko dveh točk, so Beograjčani bili ves čas boljše moštvo na igrišču. Končni izid te tekme je bil 87:85.

KOLESARSKA DIRKA PO JUGOSLAVIJI

Francoz Dangullaume najhitrejši v Zagrebu

Rumeno majico je prevzel Poljak Wozzniak Jugoslavija še vedno vodi med ekipami

BEOGRAD, 2. — V sedmi etapi mednarodne kolesarske dirke po Jugoslaviji od Varaždina do Zagreba je zmagal Dangullame, ki je 110 kilometrov prevozil v 2.38'45". Drugo mesto je zavzel Pleško (Jugoslavija) s časom 2.38'55", tretje Vavra (Češkoslovaška) 2.39'05", četrto Woznjak (Poljska) 2.39'15".

Po sedmih etapah je rumeno majico prevzel Wozniak (Poljska) s časom 14.09'54", drugi je Škerlj (Slovenija) 14.10'15", tretji Rudi Valenčič (Slovenija) 14.10'21".

Na ekipni lestvici je v vodstvu še vedno Jugoslavija s časom 43.21'30". Jutri bo na sporedu osma etapa od Zagreba do Ljubljane, dolga 130 kilometrov.

V šesti etapi od Našic do Varaždina je včeraj zmagal Nizozemec Van Pol Jo. 2. je bil Vasilie (Rom.) in 3. Badžbag (Pol.).

TELOVADBA

Za letošnje svetovno prvenstvo v telovadbi, ki bo v Ljubljani se je do sedaj prijavilo 32 držav s 27 moškimi in 23 ženskimi ekipami. Danes se je prijavila kot 32. država Sovjetska zveza. Skupno število vpisanih tekmovalcev je do danes 548.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

obvešča, da je v Glinščici vsako nedeljo plezalni tečaj, katerega vodi načelnik AO dr. Mario Gec. Tečaj se loči v praktični del (osnove plezanja v Glinščici) in teoretični del (diskusije, predavanja, projekcije filmov, diapozitivov in ogled knjig). Upoštevajoč zanimanje udeležencev bo trajal tečaj primerno število nedelj (oz. praznikov).

Zbirališče tečajnikov vsako nedeljo v Glinščici pri koči Premuda ob 9.30 zjutraj.

MLADEN OLJAČA: 11.

KOZARA

Prevedel: Severin Šali

Polkovnik Franjčević opazuje postojanke, misel pa ga spet vrača sosedu na desnem boku, Rudolfu, čigar vojaki se motovilijo po grmovju. Kako da je on v štabu polka, ki nosi poglavnikovo ime? Kaj ga je uvrstilo med izvoljence? Kako se je dokopal do čina? Zakaj ponavlja zgodbo o dekletu, katero je poslal na Kozaro med partizane? Ali ne spada to v vojaške skrivnosti? Ali pa to novico trosi nalašč, da bi zvedel tudi poglavnik, od katerega si obeta odličje in napredovanje?

Poznam takšne, si misli Franjčević, ko gre od legionarja do legionarja in preverja, če so pripravljeni za spopad, če lahko korakajo, če jih žulijo čevlji, kakšno imajo orožje in če so na puške nataknili bajonete, da bodo planili na juriš, ko bo zabrlizgala piščalka. Rudolfa ne mara, podoben je Maksu Luburić, komandantu koncentracijskih taborišč (kaj bi pa lahko sploh bil drugega!), ki se izživlja nad brezbrambnimi interniranci. V spopadu s partizani pri Drakseniću je bil ranjen v peto, kar je očitno znamenje, da je bežal.

S pobočja je zalajal mitraljez.

«Leezi!» je zavpil Franjčević in gledal kolono legionarjev, ki so se vrgli na tla, iščoč zavetja. Ukazal jim je, naj se obrnejo proti pobočju, od koder je tolkel mitraljez, se razvrstijo v strelce in se drug za drugim v varstvu ognja hitro bližajo sovražniku. Tako bomo partizane preslepili, si je mislil, prepričan, da bo nadporočnik z leve strani udaril partizanom v bok.

Toda partizani so se premaknili vzdolž pobočja. Tekli so, vpili in streljali, omotični od sonca. Roke so jim otepale, plašči vihrali. Zdelo se je, da jih je več sto. Bili so oddaljeni približno pol kilometra in Franjčević jih je lahko opazoval z golimi očmi. Razveselil se je, ko je pomislil, da s tem, ko se se ločili od hriba, drvijo v pogubo, ki jim jo pripravlja nadporočnik z leve strani — planil jim bo v bok, morda celo v hrbet.

Franjčević je ukazal ogenj. Tolklo je vse orožje. Iz ozadja, od Dubice, so streljale baterije in njihove obupno cvileče granate so eksplodirale po pobočju, v gozdiču, po slemenu in njivah, orale zemljo in podirale drevesa.

«Poglejte, tudi letala!» je zavpil Franjčević. Stal je ob visokem hrastu, ni se hotel uleči na tla, ker bi si tako zožil razgled. Opazoval je letala, ki so letela nad Kruškovcem. Čakal je na bombardiranje partizanskih postojank, toda letala so preletela Kruškovec, se nenadoma spustila in usmerila na legionarje, ki so se plazili po tleh. Nihče ni ustrelil, ker so mislili, da so to ustaška letala, toda ko so zagrmele prve bombe in so iz zraka zaregljali mitraljezi, so se legionarji razbežali po njivah...

«Stoj! Ne beži... Lezite na tla, streljaj...»

Poskušal je ustaviti legionarje, ki so mu obrnili hrbet; ne da bi se skrivali, so obupno planili v beg, soočeni s sovražnikovimi letali. Ali imajo tudi partizani letala? so se spraševali, ko jih je smrt lovila z zemlje in z neba. Bili so brez moči, dokler polkovnik Franjčević ni stekel k vojaku s strojno puško in mu ukazal, naj strelja na letala, v motor in propeler. Vojak je začel streljati, toda Franjčević mu je iztrgal puško, mu vrgel svojo brzostrelko in nameril strojno puško v letalo, prepričan, da ga bo sestrelil. Ko so to zagledali nekateri legionarji, ki so bežali, so se ustavili, legli po tleh in se začeli vračati.

Letala so odletela na zahod in polkovnik Franjčević s strojnico v rokah je zagledal partizane, ki so se nevarno bližali. Ko je streljal v letala, je pozabil na partizane, ki so tekli po pobočju, in sedaj jih je opazil pred seboj, na lučaj granat. Ulegel se je in zavpil:

«Ogenj!... Vrzi bombe!...»

Vstal je, kratkonog in dolgorok, pa zalučal bombo. V tem trenutku, že pomirjen z bitko na nož, misleč na klanje in davljenje, je začul streljanje na levem boku, pred Kruškovcem. Vsekakor je to nadporočnik. Kot da sliši njegov glas, pomešan s pokanjem pušk in mitraljezov. Franjčević je zavpil na ves glas:

«Fantje, naaprej!...»

Toda fantje so bežali, brez besed, obrnjeni s hrbti proti polkovniku, tisti maloštevilni, ki so se vrnili, so pa spet stekli nazaj, ko so zagledali partizane. Franjčević jih je zaman klical. Bežali so proti Dubici, čeprav so se tudi partizani, napadeni od strani, začeli vračati pri Kruškovcu in so streljali le na slepo. Tako je Franjčević ostal sam ob hrastu in gledal vojski, ki sta bežali.

Stal je ob deblu, stiskal čeljusti in besno gledal, pripravljen, da ubije prvega vojaka, ki se mu bo približal. Mar je to črna legija? Mar so to tisti pogumni črnci? Mar so to fantje, o katerih poje pesem? Mar je to vojska polkovnika Franjčevića?

Tolažil se je samo s tem, da je zbežal tudi nasprotnik. Ko pa so mu z levega boka pripeljali ujetnika, krvavega po obrazu in z roko, ki mu je visela v rokavu in se ji je s prstov cedila kri, je Franjčević vprašal s suhim glasom:

«Koliko vas je?»

«Vse polno,» je odgovoril ujetnik.

«Koliko?»

«Kot listja in trave...»

Franjčević je dvignil pest nad ujetnikovo glavo, vendar ga ni udaril. Spomnil se je, da ga je mati na smrtni postelji prostila, naj ne tepe ljudi, ki se ne morejo braniti in naj ubijanje pusti drugim. Vprašal je ujetnika:

«Ali veš, kaj te čaka?»

«Vem,» je odgovoril partizan.

«Ustrelite ga,» je rekel Franjčević z grozljivo mirnim glasom.

Pred mnogimi stoletji, v časih starodavnih, so živeli tukaj Iliri, Kelti, Rimljani in Sasi. Naseljevali so te kraje kot pastirji, rudarji, kopači, topilničarji in graditelji cest. Kasneje so iz Male Azije prihrumeli Turki, vojaki in nasilneži, konjeniki, pešaki in topničarji, katerih kosti so sprhnele po teh vrtačah. Tako za enimi kot za drugimi so ostali zgolj sledovi njihove vladavine: gradovi, trdnjave, cerkve, ostanki naselij, tržišča, džamije, pokopališča, opekarne, obzidja, ruševine, prekopi in bojišča. Nanje še spominja ime kakega naselja, griča ali pokrajine, kot na primer Patrija, hrib na zahodni strani kozarske planine, kjer so bile v velikem pohodu na Kozaro najhujše bitke.

Stari narodi, pastirji in živinorejci, so častili Mitro, boga sonca; poveličevali so tudi Hermesa, vodjo mrtvih, razen njega pa še Silvana, boga gozdov. Sonce, mrtvi in gozdovi — ali je sploh kaj drugega moglo biti vredno spoštovanja?

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP.559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/I Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 37 338 95 823
Naročnina
Mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 50 par, mesečna 10 din, letna 100 din.
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ «ADIT» - DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1 telefon 22 207
Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 150, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice 150 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

DVE ZAPOREDNI SEJI DEŽELNEGA SVETA

Zakonski osnutek KPI: v roku treh let odpraviti vojaške služnosti

Po mnenju Baracettija so vojaške služnosti v naši deželi, ki bremenijo 140 od skupnih 220 občin, «atlantski nesmisel» v skladu s pojmovanjem, da je dežela «okop proti Jugoslaviji» - Sprejeta dva zakona

Kljub poletni vročini in ob nizki udeležbi samih deželnih svetovalcev se je ta teden deželni svet sestal kar dvakrat zaporedoma, in sicer predvčerajšnjim in včeraj dopoldne. Razpravljali in odobrili so dva zakonska osnutka manjše važnosti, od katerih eden določa za nekaj desetletij vnaprej deželne prispevke krajevnim ustanovam za gradnjo in ureditev otroških vrtcev in jasli, drugi pa zadeva deželno nadzorstvo nad delovanjem trgovinskih zbornic v Furlaniji - Julijski krajini.

Poleg teh dveh zakonov, ki jih je svet sprejel z večino glasov, pa so začeli razpravo o zakonskem osnutku komunističnih svetovalcev o odpravi vojaških služnosti v naših krajih.

Zakonski osnutek, ki so ga podpisali vsi komunistični deželni svetovalci, bi dežela morala poslati rimskemu parlamentu in s tem uveljaviti svojo pravico, da o nekaterih važnih vprašanjih predlaga državnim zakonodajnim organom sprejem ustreznih norm.

Pred časom, je dejal v svojem uvodnem govoru eden izmed oblikovalcev zakonskega osnutka, svetovalec KPI Arnaldo Baracetti, sta tudi deželni odbor in večina, ki ga podpira, bila mnenja, da mora deželna uprava poseči v Rimu, s svojim zakonskim predlogom, za odpravo vojaških služnosti, ki dejansko zavirajo kakršnikoli razvoj prav v najrevnejših in najzaostalejših predelih dežele.

Toda svoje stališče je pozneje spremenila in deželni odbornik Stopper je zagovarjal stališče, predvsem v komisiji, da mora dežela svetovati vladi, ne pa dajati take samostojne pobude, ki bi lahko bile v nasprotju z osrednjimi in splošnimi težnjami o tem vprašanju.

Zaradi tega tudi komisija ni zaključila razprave o komunističnem zakonskem osnutku, ki o njem razpravlja deželni svet. Svetovalci KPI so pa kljub temu bili mnenja, da se o njem mora razpravljati in da se morajo stranke izreči, tudi upoštevajoč prej izrečena stališča.

Baracetti se je skliceval predvsem na stališča videmske pokrajinske federacije PSI in dveh sestankov deželne KD, na katerih je bila pobuda o zakonskem predlogu rimskem parlamentu deležna skoraj enoglasne podpore.

V kratkem uvodu k zakonu omenjajo komunistični svetovalci tudi trenutni položaj v naši deželi, ki je «pravcat okop proti Vzhodu», saj vinkulirajo skoraj polovico deželne površine, kar 140 občin od skupnega števila 220. Na pobočju ob sami meji z Jugoslavijo pa krijejo bremena vojaških služnosti 218 tisoč hektarjev zemlje v 37 občinah.

Komunistični zakonski predlog, je nadaljeval Baracetti, izhaja iz prepričanja, da so vojaške služnosti v Furlaniji - Julijski krajini, kakor tudi drugod v državi, nesmisel in da so upravičene le v izjemnih primerih. Glede naše dežele je poudaril, kako negativno vlogo je odigrala in igra še danes politika vdinjanja atlantizmu in njegovim militarističnim koncepcijam. Ta atlantizem vidi v naši deželi nujnost vojaške oborožitve in nastopanja proti nevtralni in miroljubni Jugoslaviji in ustvarja ob njenih mejah močan vojaški stroj, za katerega se nihče ne zavzema. Edinole nevtralna in samostojna politika Italije, izstop iz NATO, odprava vojaških služnosti lahko jamči resnično neodvisnost dežele, je zaključil.

Zakon predvideva v prvi vrsti splošno revizijo vojaških služnosti v roku treh let. Po tem naj se vse vojaške služnosti, za katere ni vojaška oblast dala prepričljivih argumentov, da morajo ostati, enostavno črtajo.

Niz drugih členov v zakonskem predlogu pa razčlenjuje in ureja izvajanje tega izhodiščnega načela. Predstavnik «furlanskega gibanja» Schiavi je Baracettiju očital, da hoče odpraviti atlantsko zavezništvo, da pa je v zakonu nekaj konkretnih in pozitivnih predlogov. Njegova skupina bi rada, da bi se tudi večinske stranke izrekle o tem vprašanju in orisale v zakonskem osnutku, kot komunisti, svoje predloge.

Pred tem je deželni svet na omenjenih dveh jutranjih sejah sprejel zakonski osnutek o gradnji otroških vrtcev in jasli za 3 milijarde lir v daljšem roku in zakon o nadzorstvu nad organi trgovinskih zbornic.

Predsednik Ribezzi je ob zaključku seje sporočil, da je misovski svetovalec Boschi vložil nujno vprašanje «o Berzantijevem obisku v Zagrebu». Očitno nekaterim ni po godu, če se odnosi med Furlanijo - Julijsko krajino razvijajo v drugačnem smislu.

PRVA SEJA ZGONIŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Za zgoniškega župana spet izvoljen Josip Guštin

Nova občinska odbornika sta dr. Igo Godnič in Srečko Orel

Sinoči je bila v Zgoniku prva seja občinskega sveta, ki je bil izvoljen na upravnih volitvah 7. junija. Na dnevnem redu je bila izvolitev župana, odbornikov in namestnikov. Prisotni so bili vsi izvoljeni svetovalci (12 svetovalcev liste KPI in 3 svetovalci Skupne slovenske liste). Seji je predsedoval dosedanji župan Josip Guštin, kot izvoljeni svetovalec je dobil največ glasov. V začetku seje se je zahvalil vsem volivcem za zaupanje, ki so ga izkazali vsem izvoljenim svetovalcem in jim istočasno naložili odgovorno nalogo upravljanja zgoniške občine. Po ugotovitvi, da so bili vsi svetovalci redno izvoljeni, so sledile volitve župana. Za župana zgoniške občine je bil ponovno izvoljen dosedanji župan in nosilec večinske liste KPI Josip Guštin, ki je prejel 12 glasov. Tri glasovnice so bile bele. Po objavi izida volitev se je novoizvoljeni župan zahvalil za izvolitev in pripomnil, da ne namerava v tem trenutku nakazovati programa delovanja bodoče uprave, ker bo to naloga občinskega odbora, ki bo to dolžnost in obvezo opravil na prvi prihodnji seji. Dejal je še: «Vsekakor pa bi sedaj želel zagotoviti vsem, da bom na tem težkem in odgovornem položaju napravil vse, kar bo v moji moči, za demokratično in pravično vodenje občinskih zadev v korist vsega našega prebivalstva. Prepričan sem, da bom v tej smeri v vseh svojih naporih deležen stvarne in nesebične pomoči vseh svetovalcev, večine in manjšine, za zadostitev vsem pričakovanjem in željam naše občinske skupnosti.»

Za odbornike sta bila izvoljena dr. Ivo Godnič (12 glasov) in Srečko Orel (11 glasov), Albin Hrovatin je prejel en glas, tri glasovnice so bile bele, za namestnike odbornikov pa sta bila izvoljena Jože Milič in Anton Furlan.

Ko je bil zaključen dnevni red seje, se je župan v kratkih besedah spomnil na pokojnega, dolgoletnega občinskega svetovalca in odbornika Justa Pegana, katerega spomin so vsi svetovalci počastili z enominutnim molkom. S tem je bila zaključena prva seja novega zgoniškega občinskega sveta. Po seji so se vsi svetovalci, župan in odborniki, še pogovorili o skupnih zadevah ob kozarcu domačega vina.

Odkritje plošče bazoviškim žrtvam pri Semedeli

Zveza združenj borcev NOV občine Koper in pripravljalni odbor za odkritje spominske plošče v Semedali pri Kopru, vabita na proslavo, ki bo v soboto, 4. t.m. ob 18. uri na križišču za Semedelo pri Kopru, med katero bodo odkrili spominsko ploščo bazoviškim junakom in drugim protifašistom na mestu, kjer so jih mučili v nekdanji fašistični mučilnici.

V počastitev dneva borca se bo nato odvijalo tovariško srečanje med borci in aktivisti krajevne organizacije ZZB NOV Semedela.

Zadnja pot ponesrečenih jamarjev

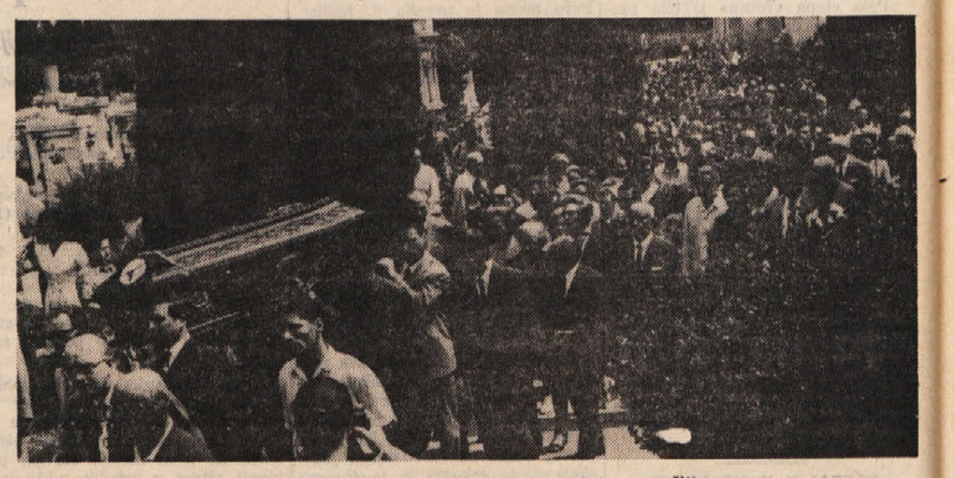

Dolga kolona pogrebcev spremlja žrtve k zadnjemu počitku

Včeraj je bil ob 14.30 na pokopališču pri Sv. Ani pogreb treh planincev - jamarjev, ki so januarja letos tragično preminili na pobočju Kanina. Od Marina Vianella, Enrica Davanza in mladega Paola Picciole se je v kapelici ob vhodu na pokopališče poslovila velika množica, ki jo je ganila prezgodnja smrt treh mladih jamarjev.

V sprevodu je nato krenil pogreb na pokopališče, kjer se je z govorom ob odprtem grobu spomnil preminulih jamarjev predsednik društva «Alpina delle Giulie» Tommasi. Pogreba so se poleg sorodnikov in prijateljev treh mladeničev udeležili še številni predstavniki dežele med katerimi podpredsednik deželnega sveta Arnaldo Pittoni, podtajnik za zunanjo trgovino Belci, tržaški župan inž. Marcello Spaccini, zastopnik vladnega komisarja podprefekt dr. Miceli in drugi.

Predstavniki mestnega življenja pri pogrebu

Z VČERAJŠNJE TISKOVNE KONFERENCE INŽ. KLEINDINSTA

Dežela bo aktivno sodelovala na 19. lesnem sejmu v Celovcu

Sejem bo od 6. do 16. avgusta - V deželnem paviljonu razstava gradbeništva - Nastopili bodo tudi ustanova ESA in tukajšnji proizvajalci pohištva

Glavni ravnatelj avstrijskega lesnega sejma — celovškega sejma ing. Kleindinst je na posebni tiskovni konferenci v prostorih časnikarskega krožka včeraj orisal glavne značilnosti letošnje 19. mednarodne prireditve, ki bo v glavnem mestu avstrijske Koroške v času od 6. do 16. avgusta.

Sejem, ki ga bo odprl avstrijski minister za kmetijstvo Weiss, bo razdeljen v tri glavna razstavna področja, in sicer na razstavo žagarske industrije, na razstavo strojev za obdelovanje grobo izdelanega pohištva in na razstavo drugih pomožnih strojev, ki se uporabljajo v lesni industriji. Obsežna bo tudi razstava pohištva, ki bo sama zavzela 18.000 kv. m in v okviru katere bodo nastopili proizvajalci iz Danske, Poljske, Romunije, Jugoslavije, Italije in seveda iz Avstrije. Dne 10. avgusta bo dan posvečen deželi Furlaniji-Julijski krajini, ki nastopa tudi letos na celovškem sejmu z obsežno razstavo s področja gradbeništva v lastnem paviljonu, medtem ko bodo na prireditvi iz naše dežele prisotni še združenje proizvajalcev pohištva, deželna ustanova za razvoj obrtništva ESA in tržaški odbor za enotno gospodarsko propagando v tujini. Na dan Furlanije-Julijske krajine bo obiskal Celovec deželni odbornik za promet Varisco, ki bo imel v deželnem paviljonu tiskovno konferenco.

Za časa sejma bo v Celovcu tudi vrsta strokovnih srečanj. Tako bo od 5. do 7. avgusta osmo mednarodno srečanje specializiranega tiska, na katerem bodo obravnavali temo «Les kot surovina za pripravo hišnih pročelij». V dneh 12. in 13. avgusta bo prvi mednarodni simpozij o racionalizaciji izkoriščanja gozdnega bogastva v hribovitih krajih, ki ga organizira avstrijsko ministrstvo za kmetijstvo v sodelovanju s koroškimi gozdarskimi ustanovami in z kmetijskimi organi Evropske gospodarske skupnosti. Predviden je tudi poseben dan, namenjen sosedni republiki Jugoslaviji. Kar zadeva razstavna področja, na katerih bo skupno nastopilo okoli tisoč domačih in tujih razstavljavcev, pa so prireditelji napovedali še posebno razstavo namenjeno kmetijstvu, obširen prikaz gradbene dejavnosti, nadalje razstavo gospodinjstva in druge specializirane prireditve. V nizu strokovnih srečanj v okviru sejma naj na koncu omenimo še «delovno srečanje» italijanskih in avstrijskih trgovcev s področja lesa, katerega se bodo udeležili z avstrijske strani predstavnik zvezne zbornice za lesno gospodarstvo Allniger in načelnik oddelka za trgovino pri omenjeni ustanovi dr. Bassetti, z italijanske strani pa predsednik vsedržavnega združenja trgovcev z lesom in pluto G. Proto in generalni ravnatelj za gozdno gospodarstvo pri ministrstvu za kmetijstvo V. Pizzigallo.

Dve nesreči na delu

Včeraj je prišlo v Starem pristanišču do dveh nesreč na delu, na srečo brez hujših posledic.

Prvi se je ponesrečil 19-letni Nevio Jakomin iz Doline, ko je okoli 16.30 na motornem čolnu «Loredan» zlagal neke stroje in pri tem iz nepojasnjenih razlogov postavil desno nogo med dve odprtini na ladijskim krovu.

Zaradi verjetnega zloma desne noge bo okreval, če ne bodo nastopile komplikacije, v približno 20 dneh.

Nekaj pozneje se je na motorni ladji «Leopatra», ki je bila zasidrana pri hangarju št. 9, ponesrečil 19-letni Gianfranco Bura s Trga Giarizzole 8.

Do nesreče je prišlo, ko je delavec nakladal iz hangarja št. 9 na ladjo večje bale papirja, pri tem pa je zdrsnil in se pri padcu pobil po levi nogi in desni roki.

Zdraviti se bo moral približno dva tedna.

Otvoritev trgovine švicarskih ur na meji

V neposredni bližini jugoslovanske meje pri Ferneticih so sinoči odprli novo trgovino švicarskih ur. Ko se peljemo proti meji, bomo na levi strani ob cesti opazili manjši, vendar lep chalet z velikim napisom Ciny, Švicarsko podjetje istega imena, ki ima svojo tovarno in svoj sedež v Moirmontu v švicarski Juri, je postavilo tu ob meji trgovino svojih izdelkov, ker računa, da bo med vedno večjim dotokom Jugoslovanov v naše mesto našlo veliko kupcev za svoje izdelke. Sinočnje otvoritve novega lokala se je udeležilo veliko povabljencev, med katerimi smo videli tudi repentabrskega župana Mihaela Guština in švicarskega konzula v Trstu.

PO OSTAVKI DOSEDANJEGA TAJNIKA GIURICINA

V sredo dokončno razčiščenje odnosov v vodstvu tržaške PSI?

Izjava deželnega komiteja komunistične partije - Socialdemokrati nadaljujejo polemiko in obtožujejo PSI, da hodi po «dvojnem tiru» - PSU nasprotuje splošni stavki 7. julija

Nova kriza notranjega značaja se je pred dnevi odprla v vodilnih organih tržaške federacije PSI, kjer je tajnik Gianni Giuricin dal ostavko skupno z dvema podtajnikoma, Chersijem in Del Tuttom, ki sta pripadala struji «levice».

Do ostavke je prišlo po dolgih sejah pokrajinskega komiteja stranke, kjer so se odnosi med strujami, ki so podpirale dosedanje socialistično tajništvo, zrahljali. Dva člana levičarske struje sta se vzdržala glasovanja o resoluciji tajnika Giuricina, v kateri se poudarja načelo, naj PSI ne sodeluje v levosredinskih koalicijah v občini in pokrajini, kjer bi podpirali od zunaj «programske» odbore, morda enobravnega ali koalicijskega značaja, predvsem zato, da se onemogoči komisarska perspektiva.

Nasprotno stališče zavzema Pittonijeva struja «nove večine», ki zagovarja sporazumevanje v okviru levosredinske politike.

Do razčiščenja bo prišlo verjetno v sredo, 8. julija, ko se bo spet sestal pokrajinski komite stranke. Verjetna je ostvaritev nove notranje koalicije med Pittonijevimi pristaši in «avtonomisti», z izjemo dr. Teinerja, ki se s tem ne strinja.

Taka notranja koalicija struj bi štela absolutno večino 16 članov pokrajinskega komiteja, ki jih šteje 31.

Medtem se je včeraj sestal deželni komite KPI, ki meni, da se mora uresničiti tudi pri nas koncepcija «odprtih krajevnih ustanov», kar pomeni predvsem uveljavitev težnje po iskanju sporazumevanja izvoljenih organov s splošnimi gibanji za reforme, ki prihajajo od spodaj. KPI nasprotuje zavlačevanju s sklicanjem izvoljenih organov in nasprotuje težnji KD, da bi se dala prednost vprašanju formule, se pravi «levosredinski koaliciji» med petorico strank (KD, PSI, PSU, ŠSL, PRI).

Za tako koalicijo leve sredine se, seveda, odločno zavzemajo socialdemokrati, ki še vedno polemično obtožujejo PSI, da hodi po «dvojnem tiru». Mestna sekcija PSU, ki je izdala posebno sporočilo, je med drugim izjavila, da odločno nasprotuje «politični stavki», ki bo 7. junija.

V torek bo delo v Trstu zastalo

Sindikalne organizacije so sporočile podrobnosti splošne stavke, ki bo po vsej Italiji 7. julija, v torek, in tudi prinas.

Gre predvsem za socialno stavko proti gospodarskemu alarmizmu, ki se umetno širi v vladnih in industrijskih krogih, kakor tudi za korenito davčno reformo i ntorej proti predlogom ministra Pretija, ki so le delna uresničitev nekaterih delavskih zahtev, vsekakor pa odločno premalo.

CGIL, CISL in UIL sporočajo, da bo trajala splošna stavka od polnoči do polnoči v torek, ko bo prekinjena vsakršna gospodarska dejavnost. Od 21. ure v ponedeljek do 21. ure v torek ne bodo vozili vlaki, v tovarnah, kjer delajo v izmenah pa bodo delavci stavkali tri zaporedne izmene v torek. V bolnišnicah bo stavkalo samo upravno osebje, v kolikor so sindikati mnenja, da morajo bolniki uživati popolno oskrbo. Prav tako bo ves dan delala občinska služba za plin in vodo, ne bodo pa vozili avtobusi.

V Trstu bo, kot tudi drugod, enotno sindikalno zborovanje ob 9. uri na Goldonijevem trgu. V imenu vseh treh organizacij bo govoril tajnik CISL Vito Scalia.

Predvčerajšnjim so stavkali ves dan delavci v lesni industriji. Stavka je uspela. Delavci so se zbrali na sindikalni skupščini, kjer so jim sindikalisti Boris Gombač za CGIL, Bua (UIL) in Degrassi (CISL) obrazložili stališča delodajalcev in sindikatov na zadnjem srečanju v Rimu.

Danes izvolitev župana v Miljah

Danes zvečer se sestane na svoji prvi redni seji novoizvoljeni miljski občinski svet. Na dnevnem redu je, poleg potrditve izvoljenih svetovalcev, še izvolitev župana in odbornikov.

Seja, ki jo je sklical dosedanji župan Millo, se bo pričela ob 20. uri

Na občnem zboru Delavskih zadrug, ki je bil pred dnevi na tržaški trgovinski zbornici, je spregovoril tudi župan inž. Spaccini, ki je v imenu mestne uprave pohvalil delovanje Delavskih zadrug in njih pomen na področju ustalitve cen ter modernizacije in racionalizacije razdeljevalnega aparata. Nato je inž. Spaccini podelil podpore otrokom članov zadrug. Med nagrajenimi so bili tudi številni slovenski otroci. Na sliki: župan Spaccini izroča nagrado enemu izmed nagrajenih otrok.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

S predajo aktov javnemu tožilstvu zaključen proces o divjaškem napadu na jug. mornarja

Gre za sedmerico razboritih pretepačev, ki so januarja letos pred pivovarno Dreher brutalno napadli kapitana Tinčića z Reke - Blažja opredelitev prekrška «poskus ropa» v «tepež» osnovna utemeljitev za ponovni sodni postopek

Z razsodbo, ki prekinja sodni postopek in predaja vse zadevne akte javnemu tožilstvu za ponovni pretres celotnega kazenskega postopka in opredelitev prekrška oziroma obtožbe poskusa ropa v «tepež z obtežilnimi okoliščinami», se je včeraj pred tržaškim kazenskim sodiščem (preds. Rossi, tož. Brenci, zapis. De Vecchi) zaključil proces proti sedmerici razboritih pretepačev, ki so 25. januarja letos ponoči pred vhodom pivovarne Dreher napadli in pretepli 48-letnega jugoslovanskega pomorskega kapitana Ivana Tinčića z Reke.

Na zatožni klopi so sedeli 17-letni S.F. iz Ul. Vicolo Castagneto 99, 20-letni Roberto Cernigoi iz Lonjerske ceste št. 27, 20-letni Fabio Parovel iz Ul. del Prato 8 (trenutno služi vojaški rok v Bologni), 19-letni Fulvio Colombo iz Ul. Margherita 4/3, 20-letni Libero Zugan iz Drevoreda XX. septembra 56, 50-letni Franc Ciullo iz Ul. Margherita 4/3 ter 18-letni Omero Opatti iz Ul. Belpoggio 15.

Vsi so bili obtoženi poskusa ropa, S.F. Ciullo in Opatti pa še posebej pijanosti.

Kot smo že obširno poročali, je jugoslovanski mornar Tinčić šel tistega večera s svojim stanovskim tovarišem 33-letnim Cvetkom Brajacem, tudi z Reke, na kozarec piva v pivovarno Dreher. Ko pa je odhajal iz pivovarne, so ga omenjeni mladeniči napadli, ga vrgli ob tla, mu skušali sneti zapestno uro in vzeti denar. Pri padcu se je ura razbila, denarja pa niso dosegli, ker je mož tiščal plašč prekrižan. Nekaj trenutkov kasneje so iz lokala začeli prihajati ljudje in napadalci so izpustili svojo žrtev ter jo naglo popihali. Dva sta se odpravila proti Sv. Ivanu, dva pa sta stekla po stopnišču Monticello. Tinčić, ki je bil tudi nekoliko ranjen in odrgnjen po obrazu, se je vrnil v pivovarno, od koder so telefonirali RK in policiji.

Agenti letečega oddelka policije, ki so kmalu nato prišli, so takoj pregledali vse bližnje bare in ulice. Napadalcev sicer niso takoj našli, kapitan Tinčić pa jim je vseeno posredoval nekaj podatkov; od vseh napadalcev je mogel opisati le enega, ki naj bi bil približno 20 let star s plavimi dolgimi lasmi in z usnjenim jopičem.

Medtem ko so agenti v iskanju divjaških mladeničev brodili v kalnih vodah, se jim je nepričakovano javil fotograf Ermanno Ukovic, ki je malo prej v lokalu fotografiral omizje, pri katerem so sedeli napadalci na Tinčića. Ko je razvil sliko in jo posredoval agentom, ti pa Tinčiću, je le-ta takoj spoznal plavolasca in tovariše. Vodja agentov letečega oddelka dr. Petrosino je imel tako v rokah nepričakovano, toda izredno dragoceno in učinkovito sredstvo, s katerim si je lahko pomagal. Takoj je poslal svoje pomočnike po mestu in res jim je po krajšem času uspelo, da so pred nočnim barom Mexico zasledili enega od fantov, že naslednje jutro pa še vse ostale.

Na prvi, torkovi razpravi, so zaslišali vse mladeniče, katerih vedenje na zatožni klopi in na hodniku pred vhodom v sodno dvorano, ni bilo nič manj prostaško od tistega, ko so napadli ubogega Tinčića. Odgovori na predsednikova vprašanja so bili skorajda iz trte izviti, tako da jim je predsednik dr. Rossi v nekem trenutku dejal, naj «kar govorite, kot se vam zdi in ljubi, saj vemo, da iz vaših ust resnica ne bo nikoli prišla na dan...».

Za kroniko naj zabeležimo le to, da so skoraj vsi napadalci, od katerih mnogi so bili že sojeni in obsojeni, zaokrenili vso zadevo na popolnoma drugi tir tako, da je izgledalo, da sta bila Tinčić in njegov tovariš Brajac «zlobna» napadalca, oni pa le nedolžni in brezmočni napadenci. Cernigoi je recimo povedal, da je Brajac napadel dva njegova tovariša, on pa je jima prišel na pomoč, Colombo pa je dejal, da je s pestmi udaril Tinčića le zato, ker je ta napadel Cernigoia... Drugi so enostavno izjavili, da so bili tisti večer «skrokani do onemoglosti», da niso videli ničesar...

Po zaslišanju obtožencev in nekaterih nepomembnih prič (Tinčic in Brajac nista bila prisotna, čeprav se je Tinčić predstavil na procesu kot prizadeta civilna stranka in ga je zagovarjal branilec odv. Peinkhofer) je spregovoril tožilec dr. Brenci, ki je najprej zahteval opredelitev obtožbe poskusa ropa v blažjo opredelitev prekrška «poskus ropa» pod naziv «tepež z obtežilnimi okoliščinami» in za zaključek zahteval za ta prekršek za vse eno leto zapora, za obtožbo pijanosti pa odpustitev kazni. Razprava je bila zaradi pozne ure prenesena na včerajšnji dan in posvečena zagovoru branilcev.

Vsi branilci, odvetniki Longo (za Opattija, Colomba, Ciulla in Zugana), Amodeo (za Cernigoia in Parovela) ter Alberici (za Faidigo) so zahtevali oprostitev, ker dejanje ni kaznivo, v drugih, podrejenih stopnjah pa oprostitev, ker obtoženci niso zakrivili kaznivega dejanja, blažjo opredelitev prekrška, priznanje amnestije in odpust kazni.

Kot smo že napisali, je sodni zbor odločil predati vse zadevne akte javnemu tožilstvu za ponoven pretres celotnega kazenskega postopka.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Kaj vse se upošteva pri določitvi pokojnin?

Upokojenci se večkrat ne poslužujejo zakonskih ugodnosti

Ni dolgo od tega, ko smo v našem dnevniku pisali, da imamo sedaj v okviru Kmečke zveze tudi Slovenci svoj patronat, ki lahko, kot ostali patronati, nudi vsem zavarovancem vsakovrstno pomoč na pokojninskem in na splošno socialnem področju. Kakšno je pravzaprav območje na katerem lahko deluje tak patronat? Odgovor na to vprašanje dobimo v samem namenu patronata, ki je ta, da pomaga vsem državljanom pri pridobitvi po zakonu jim pripadajočih socialnih ugodnosti. Torej, če vemo katere so socialne ugodnosti, ki jih razni zakoni določajo v korist državljanov, dobimo tudi jasno sliko, katere so okvirne meje delovanja patronata.

V nekaj zaporednih člankih bomo skušali sedaj zaobjeti to področje in na podlagi vprašanj nasih bralcev bomo nekatere probleme teudi podrobneje obravnavali. Mogoče bomo nekatere stvari tudi ponovili, da bi na ta način obvestili čim širši krog bralcev, kakšne ugodnosti jim nudi sedanji socialni sistem. Začeli bomo z obravnavanjem storitev, ki spadajo v področje socialnega zavoda INPS, in sicer z najpomembnejšo teh storitev: s starostno pokojnino.

Za starostno pokojnino lahko zaprosijo vsi zavarovanci, ki so dopolnili 60. leto starosti (ženske 55. leto) in ki imajo za 15 let plačane socialne dajatve. Kdor nima teh dveh pogojev, nima pravice do starostne pokojnine. Pri izpolnitvi drugega pogoja — 15 let plačanih socialnih dajatev — moramo upoštevati sledeče ugodnosti, ki so se postopoma uveljavile pri dodelitvi pravice do pokojnine. Med plačane socialne dajatve se upoštevajo: obvezne socialne dajatve, prostovoljene socialne dajatve in simbolične socialne dajatve.

Obvezne socialne dajatve so tiste, ki jih v prid zavarovanca plačuje delodajalec med rednim delovnim razmerjem. Prostovoljne socialne dajatve, so tiste, ki jih plačuje po odobritvi socialnega zavoda sam zavarovanec, če je predčasno nehal biti v delovnem razmerju. Simbolične socialne dajatve pa so tiste, ki se po zakonu priznajo zavarovancu v korist pokojnine, tudi če niso bile formalno vplačane. Gre konkretno za dobe, v katerih zavarovanec iz objektivnih razlogov ni mogel biti zavarovan, in sicer:

1. Doba, ki jo je zavarovanec preživel v vojni;

a) doba prve svetovne vojne od maja 1915 do junija 1920;

b) obvezna in prostovoljna vojaška doba med obema vojnama. Tu pride predvsem v poštev doba vojaškega nabora;

c) doba druge svetovne vojne od 10. junija 1940 do 15. oktobra 1946;

č) doba, ki so jo politični preganjanci preživeli v zaporu ali v koncentracijah ter politični interniranci v Nemčiji.

2. Doba brezposelnosti zavarovanca. Ta doba je priznana zavarovancu avtomatično, in sicer za vse tiste mesece, ko je prejemal od socialnega zavoda podporo za brezposelnost.

3. Doba, ko je bil zavarovanec iz različnih razlogov bolan;

a) celotna doba, ko se je zavarovanec zdravil za tuberkulozo. Tudi to dobo mu socialni zavod prizna avtomatično v korist pokojnine;

b) ostala doba bolezni od najmanj 7 dni do največ enega leta;

c) doba zdravljenja zavarovanca zaradi nezgode na delu.

Za oba zadnja primera je potrebno, da zavarovanec dokaže dobo zdravljenja s primernimi dokumenti.

4. Za ženske pride v poštev tudi doba nosečnosti in dojenja, kolikor so za to dobo prekinile delovno razmerje.

Vse zgoraj omenjene dobe spadajo med tako imenovane simbolične socialne dajatve, ki pridejo v poštev tako za pravico do pokojnine kot za določitev višine pokojnine. To pomeni, da ima upokojenec za vsako izmed zgoraj omenjenih dob, pravico do poviška lastne pokojnine. Opozorili bi radi pri tem naše bralce, ki so že v pokoju, da se večina zgoraj omenjenih dob, upošteva pri določitvi višine pokojnine na podlagi novega pokojninskega zakona iz lanskega leta. Iz tega sledi, da vsi tisti, ki so bili upokojeni pred 1. majem 1969, nimajo vštetih v svoji pokojnini omenjenih dob simboličnih socialnih dajatev ali ker niso zanje vedeli in niso zato predložili ustreznih dokumentov ali ker takratni zakon ni še predvideval vključitev v pokojnino dob simboličnih socialnih dajatev. Zato naj vsi upokojenci pregledajo, če so se res poslužili vseh zgoraj omenjenih ugodnosti. Za morebitna pojasnila in za prošnjo za ponoven povišek pokojnine pa naj se zglasijo pri patronatu INAC pri Kmečki zvezi, Ul. Geppa 9, pritličje, ki sprejema stranke v ponedeljkih in sredah od 10. do 12. ure ter v četrtkih od 16. do 18. ure.

Dijakinja trčila v avto iz Novega mesta

Približno dva meseca je prognoza za 14-letno dijakinjo Giuliano Decorti iz Narodne ulice št. 129 na Opčinah, ki je včeraj popoldne nekaj po 18. uri, na Narodni ulici s svojim motornim kolesam «Lui» iz še nepojasnjenih vzrokov trčila v fiat 1300 z evidenčno tablico iz Novega mesta, ki ga je z Opčin proti Fernetičem vozil 23-letni Janez Kuhelj iz istega kraja.

Pri padcu je mladenka dobila številne kostne poškodbe, si zlomila desno nogo, dobila lažje odrgnine po čelu ter močan pretres možganov.

Financarji aretirali Američana s hašišem

Včeraj so agenti finančne straže aretirali in prijavili sodnim oblastem dva mlada ameriška dolgolasca, ki sta prihajala iz Španije ter bila namenjena v Turčijo.

Američana, ki so ju iztaknili na železniški postaji, sta imela pri sebi manjšo količino hašiša, verjetno za osebno uporabo.

Zaradi posesti nekaj žepnih nožev se bosta mladeniča, ki sta trenutno priprta v koronejskih zaporih, morala zagovarjati tudi zaradi nedovoljene posesti orožja.